

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์” ผู้ศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าจากข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับอาชญากรรม
  - ความหมายของคำว่าอาชญากรรม
  - ประเภทของอาชญากรรม
  - การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
  - ปัญหาอุปสรรคของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
2. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์
  - เกาะรัตนโกสินทร์
  - สถิติอาชญากรรมบนเกาะรัตนโกสินทร์
  - สถานที่ตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์
  - รูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ
  - รูปแบบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับอาชญากรรม

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม

สำหรับความหมายของคำว่าอาชญากรรมนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายแตกต่างกันไป ดังนี้

1. คำว่า “อาชญากรรม” เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “อาชญา” และคำว่า “กรรม” อาชญา มีรากศัพท์จากภาษาสันสกฤต ซึ่งหมายถึง อำนาจหรือโทษ มักจะใช้กับพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้าขุนมูลนายและคำว่า “กรรม” ก็มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตเช่นกัน หมายถึง การกระทำที่ส่งผลร้ายมายังปัจจุบันหรือซึ่งจะส่งผลร้ายต่อไปในอนาคต (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525, น. 12)

2. อาชญากรรม หมายถึง “การกระทำที่ละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญาโดยมีบทกำหนดโทษทางอาญาในระดับที่แตกต่างกันไป ตามความรุนแรงของภัยอันตรายต่อสังคม โดยส่วนร่วม” (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2531, น. 5)

3. อาชญากรรม ตรงกับคำว่า “Crime” มีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า Crimen ขยายความครอบคลุมข้อกล่าวหา การกล่าวหา การดำเนินคดีจนถึงการกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นข้อห้ามและมีการลงโทษ (ประเสริฐ เมฆมณี, 2523, น. 9-10) และเป็นสิ่งที่ควบคู่กับสังคมทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมใดก็ตามก็จะประสบกับปัญหาอาชญากรรมทั้งสิ้น จะแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละสังคมดังคำกล่าวของ อีมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim, 1970, p. 1) ที่ว่า “ไม่มีสังคมใดไม่เผชิญกับปัญหาอาชญากรรมเพียงแต่รูปแบบหรือลักษณะของอาชญากรรมในแต่ละสังคมนั้น อาจเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไป มิได้เป็นเช่นเดียวกันทั่วทุกแห่งเท่านั้น”

4. ซัทเธอร์แลนด์ และ เครสเซย์ (Sutherland and Cressey, 1996, p. 4) ได้ให้ความหมายของคำว่า อาชญากรรมไว้ว่า “อาชญากรรม คือ การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะน่าประมาทหรือน่าลงโทษมากสักเพียงใด ไม่ว่าจะผิดศีลธรรมมากน้อยเพียงไหน หรือเลวทรามสักเพียงใดก็ตาม หากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายห้ามไว้ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม”

5. เทพแพน (p.w.Tappan, 1960, p. 10) ได้กล่าวไว้ว่า อาชญากรรม หมายถึง การกระทำโดยมีเจตนาละเมิดกฎหมายอาญาหรือมีเจตนาละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายอาญา บังคับให้กระทำโดยไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผล ซึ่งส่งผลให้รัฐต้องดำเนินการลงโทษทั้งที่เป็น ความผิดอุกฉกรรจ์หรือความผิดลหุโทษ

6. สุมนทิพย์ ใจเหล็ก (2548) ได้ให้ความหมายของคำว่าอาชญากรรม โดยการแยก ออกเป็นความหมายอย่างกว้าง และความหมายอย่างแคบ คือ

อาชญากรรมในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง พฤติกรรมที่มีการกระทำผิด โดยผู้กระทำผิดมีเจตนาในการกระทำดังกล่าว โดยเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง มีความรุนแรงและเป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม อันเป็นการกระทำที่มีการละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษทั้งที่ไม่เป็นทางการจาก สมาชิกในสังคม เช่น การตำหนิ ตีเตียน การไม่คบหาสมาคมด้วย และการได้รับโทษที่เป็นทางการ จากข้อกำหนดของกฎหมายบ้านเมือง โดยผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษโดยผ่านกระบวนการ ยุติธรรมเป็นสำคัญ

อาชญากรรมในความหมายอย่างแคบ หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นการละเมิดต่อกฎหมายอาญาเท่านั้น โดยพิจารณาพฤติกรรมการกระทำของบุคคลในสังคมตามข้อกำหนดของ กฎหมายอาญาเท่านั้น ไม่คำนึงถึงเจตนาหรือลักษณะของความผิดแต่อย่างใด

7. อาชญากรรมในความหมายของนักกฎหมาย

เฮอร์มานน์ มานน์ไฮม์ (สุดสงวน สุธีสร, 2546, น. 7) ได้ให้ความหมายของ อาชญากรรมตามนัยทางกฎหมาย โดยกล่าวว่า “อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคมที่ระบุ ไว้ในกฎหมายอาญา” นอกจากนี้เขายังได้ขยายเขตความหมายของอาชญากรรม โดยอาศัย หลักการในกฎหมายเองไกลแซกซอน ซึ่งมีหลักสำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำในขณะที่ผู้กระทำมีสติสัมปชัญญะ มีเจตนาและมีผลร้ายที่เกิดจากการกระทำนั้น

2. การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นอีกนัยหนึ่งกฎหมายยอมไม่มีผลย้อนหลังไปใช้บังคับการกระทำที่ได้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายกำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด

3. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาร้าย ในการประกอบกรกระทำนั้น

4. จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกรกระทำกับผลร้ายที่เกิดขึ้น

5. การกระทำนั้นจะต้องมีกฎหมายกำหนดโทษไว้อย่างแน่ชัดในขณะที่กระทำผิด

ควินนี่ (Quinney, 1970, pp. 15-16) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า “อาชญากรรม” คือ พฤติกรรมของคนที่ยังคงมีอำนาจหน้าที่ในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมืองได้กำหนดขึ้น หมายความว่าพฤติกรรมใดจะเป็นอาชญากรรมก็ต่อเมื่อองค์กรเป็นผู้กำหนดขึ้น ซึ่งการกำหนดนั้น กำหนดไว้ในกฎหมายขององค์กรที่ว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เรื่องอาชญากรรมด้วยและเป็น องค์กรซึ่งเกิดขึ้นในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมือง คือ เป็นสังคมที่มีผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง

8. อาชญากรรมในความหมายของนักอาชญาวิทยา นักอาชญาวิทยาเห็นว่าการ จะมองผู้กระทำผิดกฎหมายเป็นอาชญากรรมไปหมดดูจะเป็นการไม่ยุติธรรม คำว่าอาชญากรรม ในความหมายของนักอาชญาวิทยานั้น จะมองกันในเรื่องของความร้ายแรงของการกระทำ และ ความชั่วที่มีอยู่ในตัวผู้กระทำมากกว่า กล่าวคือ จะมองความหมายของอาชญากรรมตาม ความหมายอย่างแคบ ซึ่งหมายถึงการกระทำผิดที่มีลักษณะชั่วร้าย และเป็นอันตรายต่อสังคม อย่างมากเท่านั้น

9. อาชญากรรมในความหมายของนักสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาเห็นว่าความ ประพฤติที่ขัดแย้ง หรือละเมิดต่อระเบียบของสังคมนั้นมิได้หมายความว่า การขัดแย้งนั้น จะเป็น อาชญากรรมเสมอไป แต่มีความหมายเพียงว่าผู้กระทำผิดและปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบ สังคมที่กำหนดไว้เท่านั้น จึงเรียกว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือเป็นการก่ออาชญากรรม ยกเว้นการกระทำผิดลหุโทษไม่ถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรม

ประเภทของอาชญากรรม

1. นัทธี จิตสว่าง (2548) สำหรับอาชญากรรมนั้นจะแบ่งเป็นกี่ประเภทนั้นขึ้นอยู่กับ เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการแบ่ง ซึ่งมีนักวิชาการที่ใช้เกณฑ์ในการแบ่งแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. เกณฑ์ความชั่วร้ายของการกระทำ

ก. อาชญากรรมที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (Mala In Se) หมายถึง พฤติกรรม ที่มีความผิดในตัวเองทั้งแง่ศีลธรรมและกฎหมายอาชญากรรม เช่น การฆาตกรรม ข่มขืน กระทำ ชำเรา การวางเพลิง เป็นต้น

ข. อาชญากรรมที่เกิดจากการละเมิดกฎหมาย (Mala Prohibita) หมายถึง พฤติกรรมที่ได้มีความผิดในตัวเอง แต่เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้พฤติกรรมดังกล่าวเป็น อาชญากรรม ได้แก่ พฤติกรรมละเมิดต่อพระราชบัญญัติต่าง ๆ อาทิ พระราชบัญญัติจราจร กฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น

2. เกณฑ์ผู้เสียหาย

- ก. อาชญากรรมที่มีผู้เสียหาย คือ มีผู้ได้รับผลกระทบ
- ข. อาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย คือ ผู้กระทำได้รับผลร้ายเอง

3. เกณฑ์ด้านเพศ

- ก. เพศชาย
- ข. เพศหญิง

4. เกณฑ์ด้านพฤติกรรม

1. อาชญากรรมอาชีพ (Professional Crime) คือ พวกที่ประกอบอาชญากรรมเป็นอาชีพ โดยจะมีความชำนาญ มีความเจนจัดต่อการกระทำอาชญากรรม
2. อาชญากรรมติดนิสัย (Habitual Crime) คือ พวกที่ประกอบอาชญากรรมบ่อย ๆ นึกอยากจะทำก็ทำเมื่อมีโอกาส โดยไม่ต้องใช้แบบแผนหรือการจัดอะไร เมื่อทำบ่อย ๆ ก็กลายเป็นนิสัยติดตัวไป
3. อาชญากรรมเป็นครั้งคราว (Occasional Crime) อาจเกิดจากการกระทำ ความผิดกฎหมายเป็นครั้งคราว อาจเกิดจากความประมาทเลินเล่อ และปราศจากมูลเหตุจูงใจ เช่น การขับซึ่รถชนคนตาย
4. อาชญากรรมอุกฉกรรจ์ (Violent Crime)
5. อาชญากรรมคอปกขาว (White collar Crime) คือ บุคคลที่อยู่ในสังคมฐานะเศรษฐกิจ สังคมสูงกระทำความผิด
6. อาชญากรรมร่วมกันกระทำ (Organized Crime)
7. อาชญากรรมองค์กร คือ เป็นอาชญากรรมซึ่งมีอาชญากรได้รวมตัวด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปองค์กร โดยวางแผนและดำเนินงานเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่าง
8. อาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง การกระทำความผิดโดยละเมิดต่อกฎหมายอาญา โดยผู้ก่อได้กระทำขึ้นในประเทศหนึ่ง แต่มีผลเสียหายเชื่อมโยงอีกประเทศหนึ่ง
9. อาชญากรรมการเมือง อาชญากรรมชนิดนี้จะเป็นการกระทำโดยมุ่งหมายหวังผลทางการเมือง เช่น การก่อการร้ายของกลุ่มต่าง ๆ ที่มุ่งหมายหรือมุ่งเป้าหมายที่ต่อต้านอำนาจรัฐ หรือเพื่อล้มล้างสถาบันทางการเมืองการปกครอง การก่อจลาจล การขายความลับของชาติ การจารกรรม ผู้ก่อกบฏ หรือก่อการในลักษณะต่าง ๆ

10. อาชญากรรมเศรษฐกิจ คือ อาชญากรรมที่เกิดผลเสียหายแก่เศรษฐกิจของปัจเจกชนและประเทศชาติ สังคมส่วนรวม โดยทำลายความเชื่อถือ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

2. ลอมโบรโซ (อัครณพ ชูบำรุง, 2532, น. 44) ได้จำแนกประเภทอาชญากรรมโดยได้แบ่งผู้ก่ออาชญากรรมออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. อาชญากรรมโดยกำเนิด (The Born Criminal)
2. อาชญากรรมวิกลจริต (The Insane Criminal)
3. อาชญากรรมโดยอารมณ์ (The Criminal by Passion)
4. อาชญากรรมตามโอกาส (The Occasional Criminal)
5. อาชญากรรมติดนิสัย (The Habitual Criminal)
6. อาชญากรรมใจทราม (The Degenerate Criminal)

3. เวตเตอร์ และ ซิลเวอร์แมน (vetter and silverman, 1986, pp. 79-203) ได้จำแนกอาชญากรรมเป็น 7 ประเภทด้วยกันคือ

1. อาชญากรรมที่กระทบต่อบุคคลทั่วไป (crime against person) ได้แก่ การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย การปล้น หรือ ข่มขืน กระทำชำเรา

2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สิน (crime against property) เช่น การลักขโมย การรับของโจร การวางเพลิง

3. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) เช่น การทุจริตต่อหน้าที่ การละเมิดภาษี การฉ้อฉล และการปลอมแปลงธนบัตร บัตรเครดิต

4. องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) เช่น องค์กรมาเฟีย องค์กรค้า ยาเสพติด แก๊งยาгуซ่าและองค์กรก่อการร้าย

5. อาชญากรรมการเมือง (Political Crime) เช่น การก่อการร้าย การกบฏ และการฆาตกรรมทางการเมือง

6. อาชญากรรมที่เกิดจากความยินยอม (Consensual Crime) เช่น การใช้ยาเสพติด โสเภณี การพนัน การทำแท้ง

7. การกระทำผิดของหญิง (Female Criminality)

4. อัครณพ ชูบำรุง (2532, น. 88) ได้จำแนกประเภทอาชญากรรมเป็น 7 ประเภท คือ

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลในลักษณะที่รุนแรง
2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินของบุคคล
3. อาชญากรรมที่ผู้กระทำยอมเป็นเหยื่อตนเอง

4. อาชญากรรมการเมือง
5. องค์การอาชญากรรม
6. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
7. การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

5. Clinard and Quinney (อ้างถึงใน ประเสริฐ สุนทร, 2543, น. 15-16) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมโดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ๆ 5 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านกฎหมาย ถือว่าอาชญากรรม คือ พฤติกรรมที่ได้รับการกำหนดโดยฝ่ายที่มีอำนาจ สิ่งที่กำหนดขึ้นมาก็คือ กฎหมายอาญา กฎหมายอาญาได้เปลี่ยนแปลงตามเวลาขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของอำนาจดังนั้นจึงต้องพิจารณาจากกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาดังกล่าวด้วย

2. ปัจจัยด้านอาชีพของอาชญากรผู้ประกอบอาชญากรรมมีอยู่หลากหลายขึ้นอยู่กับระดับของกิจกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต จึงต้องพิจารณาบทบาทของอาชญากรในสังคมด้วยพิจารณาภาพพจน์ของอาชญากรความก้าวหน้าในการประกอบอาชญากรรม ตลอดจนบุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชญากรรม

3. ความสนับสนุนของกลุ่มต่อการประกอบอาชญากรรม ต้องพิจารณาดูว่ามีพฤติกรรมของอาชญากรได้รับการสนับสนุนจากพรรคพวกมากน้อยเพียงใด

4. พิจารณาว่าพฤติกรรมของอาชญากรมีความสัมพันธ์กับแนวประเพณีหรือบรรทัดฐานของฝ่ายที่มีอำนาจในการออกกฎหมายและบริหารกฎหมายหรือไม่เพียงใด

5. ปฏิกริยาของสังคมและกระบวนการทางกฎหมายต่อการประกอบอาชญากรรม ต้องพิจารณาว่าสังคมมีปฏิกริยาต่ออาชญากรรมนานาชาติอย่างไร และมีกระบวนการในการลงโทษหนักเบาแตกต่างกันอย่างไร

จากการยึดปัจจัยทั้ง 5 ประการ ดังกล่าวเป็นหลัก Clinard and Quinney จึงได้แยกประเภทของอาชญากรรมเป็น 9 ประเภทได้แก่

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลอย่างรุนแรง (Violent Personal Crime) เช่น การฆ่า การทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัส การข่มขืน กระทำชำเรา

2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตามโอกาส (Occasional property) เช่น การปลอมลายมือ การขโมยของตามร้านขายของ การทำลายสิ่งสาธารณะ

3. อาชญากรรมที่ทำลายความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อสังคม (Public Order Crime) เช่น การเป็นโสเภณี การรักร่วมเพศ การใช้ยาเสพติด การเมาสุราในที่สาธารณะ

4. อาชญากรรมที่ทำกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน(Conventional Crime) เช่น การย่องเบา การปล้น
5. อาชญากรรมการเมือง(Political Crime) เช่น การกบฏ การก่อการร้าย การกระทำจารกรรม
6. อาชญากรรมที่เกิดจากงานอาชีพ (Occupational Crime) เช่น การทุจริตต่อหน้าที่
7. อาชญากรรมที่กระทำที่เกิดจากร้านบริษัท(Corporate Crime) เช่น การโฆษณาหลอกลวงความผิดต่อเครื่องหมายการค้า การผลิตอาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย
8. องค์การอาชญากรรม (Organized Crime) เช่น องค์การมาเฟีย
9. อาชญากรรมที่ยึดเป็นอาชีพ (Professional Crime) เช่น การเป็นมือปืนรับจ้าง การต้มตุ๋น การฉ้อโกง การปลอมของ เป็นต้น

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

แนวความคิดว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ได้รับการยอมรับและวิพากษ์วิจารณ์กันมากในสังคมตะวันตกที่สำคัญทั้ง 3 แนวความคิด คือ

1. แนวความคิดในการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) แนวความคิดนี้เกิดขึ้นกลางศตวรรษที่ 19 ให้ความสนใจต่อกองโกลของรัฐเพียงฝ่ายเดียว คือ ให้ตำรวจเป็นหลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยมีความเชื่อว่าการปรากฏตัวของตำรวจบ่อย ๆ ย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมมิให้กระทำความผิด เพราะเกรงกลัวต่อการจับกุม จึงมุ่งกระจายกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ มีสายตรวจแต่งเครื่องแบบให้เห็นเด่นชัดได้ง่ายและปฏิบัติงานตรวจค้นที่โดยสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการลดช่องว่างลดโอกาสของผู้กระทำความผิด และตามแนวความคิดนี้จึงให้ความสำคัญกับตำรวจสายตรวจเป็นอันมาก และกำหนดอัตราส่วนของตำรวจต่อประชากรในจำนวนที่เชื่อว่าพอเพียงกับการรับมือกับปัญหาอาชญากรรม

2. แนวความคิดแบบชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations) ในกิจการตำรวจ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมถูกกำหนดเป็นเป้าประสงค์หลักของงานตำรวจนับตั้งแต่สมัย Sir Robert Peel ในปี ค.ศ.1829 เป็นต้นมา แม้กระนั้นหลักทฤษฎีและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมก็ได้คงรูปเดิม แต่ได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป

ตามยุคสมัย โดยเป้าประสงค์หลักยังคงเดิมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ในยุคต้นของการพัฒนา กิจการตำรวจดังกล่าว การปฏิบัติงานของตำรวจอยู่ภายใต้อิทธิพลของทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมุ่งเสริมสร้างองค์กรตำรวจให้สามารถปกป้องคุ้มครองชุมชนได้ตามลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความช่วยเหลือจากประชาชนโดยตรง กล่าวคือ ทฤษฎีนี้ได้ใช้ความมั่นใจว่า ตำรวจสามารถปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้โดยเอกเทศ ยุทธวิธี ตำรวจซึ่งปรากฏภายใต้แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การตรวจท้องที่ การตั้งตู้ยาม การตั้งจุดตรวจ และด่านตรวจ รวมทั้งการจัดยามเฝ้าสถานที่สำคัญ ส่วนเครื่องมือที่ตำรวจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับประชาชนมีลักษณะเดียว ซึ่งเรียกว่า ประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ซึ่งจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ และการสนับสนุนของสาธารณชนที่มีต่อ งานตำรวจ ต่อมาในทศวรรษที่ 1950 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์” ได้รับการพัฒนาขึ้นภายใต้ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ และได้ขยายความหมายของคำว่า “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์” คือ กระบวนการที่กำหนดทิศทางให้บุคลากรตำรวจทั้งหมดในแต่ละองค์กรหันเหพฤติกรรมไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม เพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ภายนอกองค์กร ในลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าประสงค์หลักขององค์กรตำรวจ

โดยหลักใจความของแนวคิดชุมชนสัมพันธ์ เพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ก็คือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชนหรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุม สังเกตตรวจตรา โดยไม่ได้ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินทั้งของตนเองและบุคคลอื่นจากอาชญากรรม อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม แต่ได้เสนอแนะให้มีการปรับบทบาทของตำรวจท้องที่ทั้งหมด ตามแนวคิดนี้ตำรวจจะมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม นอกจากนี้ข้อเสนอที่ตามมา คือ การยกเลิกตำรวจสายตรวจที่ได้สืบทอดกันมาเป็นเวลานานโดยปริยาย

3. แนวความคิดควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม นักวิชาการส่วนใหญ่ ในช่วง ค.ศ.1977-1980 ได้มุ่งเน้นให้ความสนใจศึกษาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ต่างมีความเชื่อว่าแนวคิดแบบชุมชนสัมพันธ์จะสามารถแทนที่แนวคิดการบังคับใช้กฎหมายได้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด แต่ปรากฏว่าผลที่ปรากฏจากการวิจัยในปัจจุบันนั้นยังคงคลาดเคลื่อนจากความเชื่อดังกล่าวเพราะในความเป็นจริง มาตรการหลายประเภทภายใต้แนวคิดการบังคับใช้

กฎหมายยังคงมีคุณประโยชน์ ถ้าปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์แทนที่จะยกเลิก และนำมาตรกรภายใต้แนวคิดชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ใหม่ทั้งหมด ดังนี้แนวความคิดควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม จึงเกิดขึ้น ซึ่งหลักแนวคิดนี้เป็นแนวความคิดรวม (synthesis) ระหว่างแนวคิดการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดเริ่ม (thesis) และแนวคิดแบบชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแนวความคิดแย้ง (antithesis) โดยเห็นว่าแนวความคิดทั้งสองนี้ต่างมีคุณประโยชน์ทั้งทางด้านทฤษฎีและทางปฏิบัติ แต่ในสถานการณ์และสภาพพื้นที่ที่ต่างกัน จึงสมควรที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลกันแทนที่จะหักล้างหรือโจมตีซึ่งกันและกัน ซึ่งแนวความคิดควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมีข้อกำหนดเบื้องต้น ดังนี้

1. แนวความคิดนี้มุ่งที่จะลดช่องว่าง โอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคล ซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดหรือไม่ละเมิดกฎหมาย

2. แนวความคิดนี้ มีความพอเพียงในการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินให้อยู่ในขอบเขตเหมาะสมหรือยอมรับได้

3. แนวคิดควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม มีคุณค่าทางปฏิบัติ (pragmatic utilities) ในระดับสูงรวมทั้งส่งเสริมหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม

4. แนวคิดนี้มุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ภาพระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อให้เกิดแรงต้านทุจริตชน ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมาย

5. แนวคิดนี้ คำว่า “กฎหมาย” หมายถึง กฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

ตามหลักแนวคิดนี้ได้แบ่งสภาพแวดล้อม ออกเป็น 2 มิติ คือ

มิติที่ 1 สภาพแวดล้อมรูปธรรม ได้แยกออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. มาตรการระดับชุมชน ได้แก่ การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารสถานที่และบริเวณสาธารณะ รวมถึงการสลักหมายเลขทรัพย์สินเพื่อแสดงสิทธิความเป็นเจ้าของ

2. มาตรการระดับบ้านเรือน ได้แก่ ความมั่นคงของประตูหน้าต่าง การติดตั้งสัญญาณกันขโมย การติดเหล็กดัด เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้ประตูหน้าต่าง การใช้อุปกรณ์ปิดเปิดไฟฟ้าและอื่น ๆ

มิติที่ 2 สภาพแวดล้อมนามธรรม ได้แยกพิจารณาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย

2. มาตรการสายตรวจประชาชน

3. มาตรการสายตรวจบ้านเรือน

นอกจากแนวคิดข้างต้นแล้วยังมีแนวความคิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอีก คือ แนวความคิดโดยการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ การตัดมูลเหตุจูงใจของผู้กระทำผิดซึ่งเป็นการป้องกันอาชญากรรมไม่ให้เกิดผู้กระทำผิดขึ้น และในขณะเดียวกันก็ควรมีการป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำผิดของอาชญากร สำหรับวิธีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประกอบด้วย 4 วิธี ได้แก่

1. การบังคับใช้กฎหมาย แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมายเกิดขึ้นตามความเชื่อของสำนักดั้งเดิม (Classical School) ที่มีความเชื่อว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นเนื่องจากมนุษย์มีเจตจำนงอิสระ (Free Will) ตัดตัวมาตั้งแต่กำเนิดมนุษย์มักจะทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์กับตัวเองมากกว่าโทษที่ได้รับหากเห็นว่าการกระทำใดมีโทษมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับมนุษย์ก็จะเล็งไม่กระทำในสิ่งดังกล่าว และการที่เกิดอาชญากรรมขึ้นเนื่องจากมนุษย์พิจารณาแล้วว่าการประกอบอาชญากรรมเกิดประโยชน์มากกว่าโทษที่จะได้รับต่อไปไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายหรือบทลงโทษ รวมทั้งบทลงโทษที่ได้รับไม่มีความรุนแรง จึงไม่มีความเกรงกลัว

ดังนั้น แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมวิธีนี้ จึงมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทำให้คนในสังคมมีความเกรงกลัวต่อกฎหมายและบทลงโทษเป็นสำคัญ ทำให้ตัดมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดสำหรับการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

1. ความแน่นอน กฎหมายที่ใช้บังคับคนในสังคมจะต้องมีบทลงโทษที่มีความแน่นอน หากกระทำผิดในลักษณะคดีประเภทเดียวกันจะต้องได้รับการลงโทษอย่างแน่นอน

2. ความเสมอภาค กฎหมายที่ใช้บังคับจะต้องใช้บังคับกับทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติระหว่างคนรวยกับคนจน หรือคนที่สีอำนาจกับคนที่ด้อยโอกาสทางสังคม

3. ความรวดเร็ว กฎหมายที่ใช้บังคับจะต้องมีบทลงโทษคนกระทำผิดที่มีความรวดเร็ว เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามและข่มขวัญยับยั้งคนในสังคมที่คิดจะกระทำผิดให้เกิดความเกรงกลัวไม่ต้องการประกอบอาชญากรรม

4. บทลงโทษที่เหมาะสม กฎหมายที่ใช้บังคับในการลงโทษผู้กระทำผิดจะต้องมีบทลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดไม่น้อยเกินไปเพราะจะทำให้คนในสังคมที่คิดจะกระทำผิดไม่เกิดความเกรงกลัวต่อโทษ ในขณะที่เดียวกันโทษที่ได้รับจะต้องไม่มีความรุนแรงมากเกินไป

เพราะอาจทำให้ผู้กระทำความผิดบางรายอาจต้องการเสี่ยงในการกระทำผิด เพราะอาจได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าจากการประกอบอาชญากรรม นอกจากนี้ บทลงโทษผู้กระทำผิดที่มีความรุนแรงมากเกินไป อาจเป็นช่องทางในการกลั่นแกล้งบุคคลผู้บริสุทธิ์ให้ต้องตกเป็นอาชญากรทั้งที่ไม่ได้ทำผิด

สำหรับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยวิธีการบังคับใช้กฎหมาย จะเห็นได้ในกระบวนการยุติธรรมที่มีลักษณะเน้นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (Crime Control) หากประเทศใดที่นำแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมวิธีนี้มาใช้ จะมีการกำหนดบทลงโทษทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิดที่มีความรุนแรง สำหรับกรณีของประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากนโยบายของรัฐบาลในการประกาศสงครามกับยาเสพติดในปี พ.ศ.2545 รัฐบาลได้นำวิธีการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในคดียาเสพติดด้วยการกำหนดบทลงโทษที่มีความรุนแรง มีการจำคุกตลอดชีวิตและการประหารชีวิตผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ เพื่อให้คนในสังคมเกิดความเกรงกลัวไม่ต้องการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น

2. การปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจเกิดขึ้นตามความเชื่อของสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School) ที่มีความเชื่อว่า ผู้ที่ประกอบอาชญากรรม คือ ผู้ที่ถูกสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ บีบบังคับ (Determinism) และหล่อหลอมให้ต้องประกอบอาชญากรรม “อาชญากรเปรียบเสมือน ผู้ป่วย จำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษา” โดยการแก้ไขผู้มีบุคลิกภาพที่เสียให้กลับสู่สังคม เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ทนทานต่อสิ่งยั่วยุให้ประกอบอาชญากรรม

แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ จึงมีวิธีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม 2 รูปแบบ คือ การป้องกันและปราบปรามไม่ให้ผู้ที่อยู่ในสังคมต้องกลายเป็นอาชญากรด้วยการปรับสภาพแวดล้อมทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาคให้มีความเหมาะสม และการป้องกันผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เสียไปหรือเป็นอาชญากรไม่ให้มีการถลำลึก หรือการประกอบอาชญากรรมซ้ำ ด้วยการเข้ามาตรวจการปรับสภาพแวดล้อมในสถานที่ควบคุมแก้ไขให้มีความเหมาะสม

สำหรับแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ สามารถทำได้ดังนี้

1. ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คือ การปรับสภาพแวดล้อมในระดับมหภาคและระดับจุลภาคให้มีความเหมาะสมต่อคนในสังคม ไม่ให้สิ่งแวดล้อมเหล่านี้กลายเป็นสิ่งที่บีบบังคับหรือกระตุ้นให้คนในสังคมต้องประกอบอาชญากรรม ได้แก่

ก. สิ่งแวดล้อมในระดับมหภาค

1. เศรษฐกิจ การทำให้ประเทศมีสถานะเศรษฐกิจที่ดี คนในสังคมมีงานทำและมีรายได้ดี ปัญหาการประกอบอาชญากรรมจะลดลง

2. สังคม การปรับสภาพสังคมให้มีความน่าอยู่ ดังเช่นสังคมไทยในอดีตที่มีความอบอุ่นอารี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความเคารพนบถนอบผู้อาวุโสและคนด้อยกว่าคนรวย เพื่อสร้างความรักความผูกพันต่อชุมชนหรือสังคมที่อยู่ ปัญหาอาชญากรรมก็จะลดน้อยลง

3. การเมือง การทำให้การเมืองเป็นตัวแทนของประชาชนในสังคมอย่างแท้จริง ในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสตลอดจนการทำให้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมสามารถอำนวยความยุติธรรมอย่างแท้จริง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้แสวงหาผลประโยชน์โดยการเล่นการเมืองเพื่อเป็นการบังหน้า จะทำให้การเมืองมีประสิทธิภาพและสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้

ข. สิ่งแวดล้อมในระดับจุลภาค

1. ครอบครัว การสร้างครอบครัวจากความรัก เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและล้อมรั้วสมาชิกในสังคมให้ห่างไกลจากการประกอบอาชญากรรม โดยครอบครัวจะต้องทำหน้าที่ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมการถ่ายทอดค่านิยม แบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความถูกต้องให้แก่สมาชิกในครอบครัว จะทำให้สังคมห่างไกลจากปัญหาเสพติด

2. สถาบันการศึกษา การทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้คุณธรรมให้แก่สมาชิกในสังคม ให้มีความรู้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง มีความยับยั้งชั่งใจในการประกอบอาชญากรรม จะทำให้ป้องกันปัญหาอาชญากรรมได้

3. การคบเพื่อน ครอบครัวและโรงเรียนจะต้องปลูกจิตสำนึกในเรื่องการคบเพื่อนที่ดีให้แก่สมาชิกในสังคมเพื่อให้สมาชิกในสังคมมีการประพฤติตนที่ถูกต้องตามแบบอย่างของกลุ่มที่เลือกคบหาสมาคม เช่น โครงการเข้าค่ายในระหว่างปิดเทอม เพื่อปลูกฝังให้

เด็กและเยาวชนมีการรวมกลุ่มกันในการทำประโยชน์เพื่อสังคม โครงการ YMCA ซึ่งหากมีการคบเพื่อนที่ดี ปัญหาการประกอบอาชญากรรมจะลดจำนวนลงอย่างแน่นอน

4. ที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยมีความจำเป็นต่อผู้ที่อยู่อาศัย เนื่องจากอาจมีการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรจากในถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนั้นการจัดระเบียบที่อยู่อาศัยจึงมีความจำเป็นตามแนวคิดของทฤษฎีนิเวศวิทยาสำนักชิคาโกสคูด โดยการจัดให้โซนของที่อยู่อาศัยหรือสถานศึกษาอยู่ห่างจากสถานบันเทิงหรือแหล่งเสื่อมโทรมอื่น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการถ่ายทอดและเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรจากแหล่งดังกล่าว จะสามารถป้องกันอาชญากรให้ลดจำนวนลงอย่างแน่นอน

5. อาชีพ การสร้างอาชีพให้แก่คนในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ ไม่อพยพเข้ามาทำงานในเมืองอันจะนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นรวมทั้งหากประชาชนในประเทศมีอาชีพปัญหาอาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินจะลดจำนวนลง ตัวอย่างเช่น การฝึกวิชาชีพให้แก่คนในชุมชน การสร้างโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำ เป็นต้น

6. สื่อ การสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบการนำเสนอของสื่อ ไม่มุ่งผลประโยชน์ในทางพาณิชย์แต่เพียงประการเดียว โดยการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อคนในสังคม การนำเสนอแนวคิดค่านิยมที่ดีงามของสังคมจากสื่อ จะเป็นแนวทางที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

7. อบายมุข อบายมุขเป็นหนทางแห่งความเสื่อม ซึ่งอบายมุขจึงเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมไม่ควรเกี่ยวข้องเพราะจะนำมาซึ่งการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่ดีงามรวมทั้งการประกอบอาชญากรรม สำหรับตัวอย่างของอบายมุข ได้แก่ อบายมุข 6 ประการซึ่งประกอบด้วย ดื่มน้ำเมา เที่ยวกลางคืน ดูการละเล่นเป็นนิจ เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร เกียจคร้านในการทำงาน ซึ่งการเกี่ยวข้องกับอบายมุขดังกล่าวย่อมนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม ดังนั้นหากรัฐบาลมีการปราบปรามไม่ให้มีอบายมุขในประเทศ จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรม

8. ศาสนา ทุกศาสนาสอนให้คนมีการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี หากศาสนาสามารถทำหน้าที่ในการถ่ายทอด สันสอนค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ปัญหาอาชญากรรมจะไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน

9. กายภาพหรือชีวภาพ หากทราบว่าบุคคลใดมีความผิดปกติของร่างกายหรือปัจจัยทางด้านชีวภาพในร่างกาย และได้รับการบำบัดรักษาตลอดจนการเลี้ยงดู

ในสภาพแวดล้อมที่ดีที่มีความเหมาะสม จะเป็นการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของผู้ที่มีความผิดปกติของร่างกายที่ทำให้เป็นอาชญากรโดยกำเนิด อันจะทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดน้อยลงอย่างแน่นอน

10. จิตใจ หากคนในสังคมได้รับการขัดเกลาสภาพจิตใจให้สามารถทนทานต่อสิ่งชั่วร้ายได้ ไม่ให้กิเลสตัณหาและสัญชาติญาณดิบมีอำนาจเหนือการกระทำทุกอย่าง โดยการใช้กระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้มีสภาพจิตใจที่ดี มีความแข็งแกร่งต่อการเอาชนะกิเลสทั้งหลาย จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดจำนวนลงอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีคนกระทำผิดเกิดขึ้นในสังคม มีความจำเป็นต้องปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจผู้ที่กระทำผิดซึ่งเปรียบเสมือนผู้ป่วยให้มีความประพฤติที่ถูกต้อง ไม่กระทำผิดซ้ำเป็นอาชญากรที่ยากต่อการแก้ไข

สำหรับแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น มีด้วยกันหลายวิธี คือ

1. การป้องกันและปราบปรามด้วยวิธีการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ หากประเทศใดมีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เน้นวิธี กระบวนการยุติธรรมของประเทศนั้นจะเน้นการใช้หลักนิติรัฐ (Due Process) โดยการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้มีโอกาสในการแก้ตัว มองผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ และอาชญากรทุกคนคือผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการบำบัดแก้ไข

- ข้อดี เป็นการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมที่ต้นเหตุ ซึ่งเป็น การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างแท้จริง

- ข้อเสีย คือ

1. ใช้ระยะเวลาในการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ
2. เห็นผลช้า

2. การป้องกันสมาชิกในสังคมไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากอาชญากรรมนอกจากจะป้องกันที่ตัวอาชญากรโดยการตัดมูลเหตุจูงใจแล้ว มีความจำเป็นในการป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมซึ่งสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการแก้ไขที่ตัวอาชญากร

รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมนี้มีหลายระดับ โดยแบ่งเป็น

1. การป้องกันอาชญากรรมในระดับเมือง ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการเริ่มตั้งแต่การวางผังเมืองเพื่อไม่ให้มีแหล่งที่เสี่ยงต่อการประกอบอาชญากรรม การติดโทรทัศน์วงจรปิดในบริเวณที่เสี่ยงต่อการประกอบอาชญากรรม เป็นต้น

2. การป้องกันอาชญากรรมในระดับอาคาร บ้านเรือน ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการใช้เทคโนโลยีในอาคารบ้านเรือน เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม เช่น การใช้เหล็กดัดติดอาคารบ้านเรือน การติดโทรทัศน์วงจรปิด และเทคโนโลยีอื่น ๆ ในการป้องกันอาชญากรรม เป็นต้น

3. การป้องกันอาชญากรรมในระดับบุคคล ซึ่งสามารถกระทำได้โดยสมาชิกในสังคมมีการใช้อุปกรณ์ในการป้องกันอาชญากรรม อาทิ

- กางเกงในป้องกันการข่มขืน
- อุปกรณ์เตือนภัย
- อุปกรณ์ป้องกันภัยรถยนต์
- อุปกรณ์เครื่องช็อตไฟฟ้า
- การพกพาปืน เป็นต้น

ข้อดี คือ สามารถป้องกันอาชญากรรมได้ง่าย สะดวกในการป้องกันอาชญากรรม

ข้อเสีย คือ เสียค่าใช้จ่าย เกิดการเคลื่อนย้ายอาชญากรรมเกิดความแยกตัวจากสังคมเนื่องจากต่างคนต่างอยู่ ขาดความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม สะท้อนให้เห็นถึงความกลัวของอาชญากรรมในสังคม การป้องกันอาชญากรรมด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีของสมาชิกในชุมชน ให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบสังคมและการป้องกันอาชญากรรมอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย โครงการสายตรวจประชาชน โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โครงการวิทยุอาสาสมัครเตือนภัยอาชญากรรม โครงการแท็กซี่อาสาสมัครเตือนภัยอาชญากรรม โครงการเตือนภัยเว็บไซต์ลามก โครงการอาสาสมัครสายตรวจประชาชนบนสะพานลอยเพื่อป้องกันอาชญากรรม โครงการป้องกันยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ เช่น โครงการ บ.ว.ร.ส. ในจังหวัดน่าน เป็นการสู้ภัยยาเสพติดโดยการรวมพลังของชาวหมู่บ้าน โดย บ=บ้าน ชาวบ้านเป็นหูเป็นตา ดูว่าบ้านใดยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะมีการประชุมร่วมกัน แล้วมีการว่ากล่าวตักเตือนให้เลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ถ้าไม่เลิกยุ่งจะไม่มีการคบค้าสมาคมด้วย ว=วัด วัดจะไม่

ทำหน้าที่ทางศาสนาให้แก่ครอบครัวของผู้ที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะไม่บวช ไม่เผาศพให้
 ร=โรงเรียน โรงเรียนจะทำหน้าที่ในการสอนหนังสือ แต่จะทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลพฤติกรรม
 ของเด็กว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่ โดยการให้เด็กเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องของตนเอง ที่
 อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส=สถานีนอนามัย สถานีนอนามัยจะไม่รับรักษา ครอบครัวที่ยุ่ง
 เกี่ยวกับยาเสพติด จากโครงการ บ.ว.ร.ส. ดังกล่าวข้างต้นทำให้หมู่บ้านดังกล่าวประสบ
 ความสำเร็จ โดยสมาชิกในหมู่บ้านไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กรณีการต่อสู้ยาเสพติดของอำเภอ
 แม่สอด จ.ตาก โดยนายอำเภอสามารถลอยฟ้าได้ ข้อกำหนดตกลงร่วมกันกับประชาชน ในอำเภอ
 มีข้อตกลงร่วมกันว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หลังจากนั้นมีการทำประชาคมร่วมกันของชาวบ้าน
 ถ้าใครยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะมีการตักเตือน ถ้ายังไม่เลิกจะมีการลงโทษทางสังคม โดยการตัดน้ำ
 ตัดไฟ และถ้ายังไม่เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก จะมีการขับไล่ออกจากอำเภอ

ข้อดี

1. เป็นการสร้างความร่วมมือของสมาชิกในชุมชน
2. สร้างจิตสำนึกรับผิดชอบของสมาชิกในชุมชน
3. ประหยัดค่าใช้จ่าย

ข้อเสีย

1. อาจต้องใช้ระยะเวลา
2. หากชุมชนใดขาดความสามัคคี หรือ มีความเป็นอยู่แบบตัวใครตัว

มัน เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการป้องกันอาชญากรรม

การเปรียบเทียบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม

วิธี 1 และ 2 = การตัดมูลเหตุจูงใจ
 (การป้องกันที่ตัวผู้กระทำผิด)

วิธี 3 และ 4 = การตัดช่องโอกาสในการกระทำผิด
 (การป้องกันไม่ให้ตก เป็นเหยื่ออาชญากรรม)

แนวทางในการป้องกันอาชญากรรมเบื้องต้นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเห็นว่า
 หากประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมเบื้องต้นได้จะเป็นกำแพงสำคัญ
 ในการป้องกันอาชญากรรมได้ โดยมีแนวทางดังนี้ คือ

1. การป้องกันและการลักทรัพย์ในที่พักอาศัย การป้องกันที่ดีควรเริ่มจากการมีบ้านที่
 ปลอดภัย ด้วยการหมั่นตรวจตราอุปกรณ์ของบ้านอย่างเคร่งครัด ไม่ใช่ปล่อยให้ละเลยเสียจน
 คนร้ายสามารถงัดแงะเข้ามาได้ง่าย โปรดใช้เวลาเพียงเล็กน้อยแล้วปฏิบัติตาม ดังนี้

- รั้วบ้านควรทำให้สูงและแข็งแรง
- กลอนประตูก็ควรเลือกชนิดที่มั่นคงแข็งแรง หน้าต่างประตูทุกบานควรมีการติดลูกกรง เหล็กเพราะจะทำให้คนร้ายงัดยากมากขึ้น ติดตั้งสวิทช์ไฟทุกชนิดไว้ในบ้าน
- ควรเลี้ยงสุนัขไว้ส่งเสียงดังช่วยเตือนภัย หรือติดตั้งสัญญาณไซเรนคอยส่งสัญญาณให้ เพื่อนบ้านใกล้เคียงทราบเวลามีเหตุร้ายเกิดขึ้น
- ที่ว่างเปล่าที่ติดกับบ้านไม่ควรปล่อยให้มิดันไม้ขึ้นสูงเพราะคนร้ายอาจใช้เป็นที่ยกำบังตัวของคนร้าย
- เมื่อจะเปิดประตูบ้านรับใครควรดูให้แน่ใจเสียก่อนว่าเป็นคนแปลกหน้าหรือเปล่า
- เมื่อมีคนโทรศัพท์มาถามว่ามีใครอยู่บ้านหรือไม่ อาจเป็นการหาโอกาสของคนร้าย ให้ตอบว่าอยู่กับหลายคน ควรอธิบายแก่คนใช้หรือผู้อื่นให้ทราบถึงกลอุบายต่าง ๆ ที่คนร้ายมักใช้เพื่อป้องกัน อย่าหลงเชื่อคนร้าย และเพิ่มความพร้อมในการป้องกันเหตุร้าย
- ก่อนออกจากบ้านควรปิดประตู หน้าต่าง ใส่กุญแจให้เรียบร้อย
- หยุดบอกรับหนังสือพิมพ์ขณะที่ไม่อยู่
- ตอนกลางคืน ควรรูดม่านปิดไม่ให้คนภายนอกมองเห็นด้านใน ถ้ามีคนอยู่บ้านก็ไม่ควรเปิดไฟทิ้งไว้ในบ้านเพราะคนร้ายจะมองเห็นทรัพย์สินภายในได้ ควรเปิดไฟทิ้งไว้รอบนอกบ้านจะทำให้มองจากภายในเห็นข้างนอกได้ แต่ถ้า ไม่มีใครอยู่ก็ควรเปิดไฟทิ้งไว้ในบางห้อง
- ให้ความร่วมมือกับเพื่อนบ้านในการสอดส่องดูแลชุมชนที่ตนอยู่อาศัย
- ร่วมกันจัดระบบการป้องกันต่าง ๆ ในชุมชน เช่น จัดเวรยามหมู่บ้าน ติดสัญญาณขอความช่วยเหลือเมื่อมีเหตุร้าย
- ไม่ควรเก็บทรัพย์สินมีค่าไว้ในบ้าน หรือถ้าจำเป็นก็ควรจดยละเอียดของทรัพย์สิน นั้นและถ่ายรูปเก็บไว้ตามแบบฟอร์มที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิมพ์แจกจ่าย
- ตรวจสอบบัตรประจำตัวของช่างซ่อมต่าง ๆ ที่จะเข้ามาในบ้าน และอย่าปล่อยให้ใครเข้ามาโดยไม่แน่ใจว่าคน ๆ นั้น เป็นบุคคลตามที่อ้างไว้ ตลอดจนพยายามจำ ลักษณะของคนแปลกหน้าหรือทะเบียนรถที่ต้องสงสัยเข้ามาในละแวกบ้าน
- ควรมีสำนวนบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรต่าง ๆ ของคนรับใช้ รวมทั้งรูปถ่ายรายละเอียดต่าง ๆ ที่จำเป็น หากต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อสอบประวัติก็ให้ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในท้องที่เพียงปฏิบัติตามข้อต่าง ๆ ดังข้างต้น ท่านก็สามารถป้องกันเหตุการณ์ร้ายที่จะเกิดขึ้นได้ แต่ถ้าหากยังมีเหตุร้ายเกิดขึ้นแก่ตัวท่านจริง ๆ ก็อย่าคิดจับคนร้าย

ด้วยตนเองและพยายามป้องกัน โดยบอกเหตุการณ์แก่เพื่อนบ้านให้คอยระวังอีกทั้งควรดูแลป้องกันสถานที่เกิดเหตุ อย่าให้บุคคลอื่นเข้าไปหากไม่ใช่ ตำรวจ

2. การป้องกันการลักทรัพย์ในที่สาธารณะ บ่อยครั้งที่ท่านต้องออกไปทำธุระยังสถานที่ต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคยหรือเป็นที่ที่คนพลุกพล่าน ยิ่งประเทศชาติกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ย่อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ปริมาณมิชฉาชีพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยต่อตัวท่านและทรัพย์สิน ควรปฏิบัติตน ดังนี้

- ยอานำของมีค่าหรือทรัพย์สินจำนวนมากติดตัวออกนอกบ้าน เก็บกระเป๋าต่างค์ให้มิดชิดในที่ที่รู้สึกเมื่อหายไป กระเป๋าถือของสตรีก็ไม่ควรหิ้วหรือสะพายบ่าไว้ ควรใช้มือจับ

- ฟังระลึกไว้เสมอว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศทุกวัย แต่งกายได้ทุกรูปแบบ มักแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและถือสิ่งของที่ใช้งบตาได้ดี

- เมื่อต้องไปในสถานที่ที่เบียดเสียดแน่นหนาควรเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น ถูกชนหรือเบียดควรรีบสำรวจทรัพย์สินที่นำติดตัวไปด้วยทันที เมื่อรู้ตัวว่าถูกล้วงกระเป๋าควรส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือทันที รีบไปแจ้งตำรวจที่อยู่ใกล้ที่สุด

- เมื่อพบเห็นคนร้ายกำลังล้วงกระเป๋าบุคคลอื่นก็ควรช่วยกันจับกุมหรือแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ "สังคมจะสงบสุขได้ถ้าทุกคนมีน้ำใจต่อกัน"

3. การป้องกันการปล้นทรัพย์ในสถานที่ประกอบการค้า มีร้านค้ามากมายที่คนร้ายหมายตาเข้าชิงทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร้านขายของรูปพรรณหรือเครื่องประดับมีราคาทั้งหลายถึงอย่างไรร้านค้าประเภทอื่น ๆ ก็ประมาณไม่ได้ ซึ่งควรปฏิบัติดังนี้ ตัวร้านค้า ควรติดกลอนประตูหน้าต่าง ช่องระบายอากาศที่มีสภาพมั่นคงแข็งแรงโดยหมั่นตรวจตราทุกครั้ง และไม่ควรติดกลอนประตูหน้าต่างไว้ด้านนอกเพราะคนร้ายจะใช้เป็นห้องซังได้อย่างดี อีกทั้งควรติดสัญญาณเตือนภัยในหลาย ๆ แห่ง การจ้ดร้านค้าก็ควรให้สามารถมองเห็นได้จากภายนอก ผู้ประกอบการ ถ้าปฏิบัติตามเคล็ดลับดังนี้ รับรองว่าอยู่ร้านสบายหายห่วง

- จดรายละเอียดเครื่องประดับสำหรับขายและถ่ายรูปเก็บไว้ทุกชิ้น

- ไม่ควรเก็บเงินสดหรือทรัพย์สินมีค่าจำนวนมากในร้านค้า ขณะมีลูกค้าเข้าร้านเมื่อมีลูกค้ามาขอดูก็ไม่ควรนำสินค้าหรือเครื่องประดับที่มีราคาแพงออกมาให้เลือกหลาย ๆ แบบในคราวเดียวกัน

- เวลาจะไปหยิบสิ่งของที่ห้องเก็บของก็ไม่ควรปล่อยหน้าร้านทิ้งไว้โดยไม่มีคนดูแลอย่าปล่อยให้เด็กกับสตรีอยู่ดูแลร้านเพียงลำพัง

- ระวังคนแปลกหน้าที่มาเดินวนเวียน จดจำรูปพรรณของบุคคลที่เข้ามาในร้านค้า หากเป็นคนร้ายจะได้แจ้งรายละเอียด ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้

- ไม่ควรเปิดร้านแต่เช้าตรู่ และไม่ควรถัดร้านในเวลาค่ำหรือดึกเกินไป

- ขณะที่กำลังจะปิดร้าน หากมีคนแปลกหน้าเข้ามาติดต่อ ให้ใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษเพราะอาจเป็นคนร้ายได้ ถ้าเป็นไปได้ควรปฏิเสธในทุกเรื่องโดยอ้างว่า ปิดร้านแล้วร่วมด้วยช่วยกันสอดส่อง

- ผูกมิตรกับเพื่อนบ้านเพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาซึ่งกันและกัน

- ควรจัดเวรยามดูแลทรัพย์สินในเวลาากลางคืน

- เมื่อเกิดเหตุร้ายควรพยายามระงับสติอารมณ์แล้วจดจำลักษณะรูปพรรณคนร้าย

- อย่าพยายามจับคนร้ายโดยลำพังด้วยตนเอง เมื่อคนร้ายก่อเหตุให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยเร็ว

- พยายามรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้อย่าให้ใครเข้าไปเกี่ยวข้องจนกว่าตำรวจจะไปถึง

4. การป้องกันการปล้นชิงหรือชิงทรัพย์ผู้เบิกเงิน สำหรับลูกจ้างหรือพนักงานทั้งหลายที่มักจะต้องเข้าออกธนาคารเพื่อเบิกเงินจำนวนมากเป็นประจำในทุก ๆ สัปดาห์ หรือเวลาใดก็ตาม ควรปฏิบัติตน ดังนี้

- การไปเบิกเงินจำนวนมากจากธนาคารหรือสถาบันการเงินต่าง ๆ ควรขอเจ้าหน้าที่ตำรวจไปคุ้มกัน ไม่ควรกระทำในเวลาใดเวลาหนึ่งเป็นประจำ เมื่อเบิกเงินมาแล้วควรนับเงินในที่ลับตา ไม่ควรใส่เงินไว้ในถุงของธนาคาร ควรแยกเก็บไว้หลาย ๆ แห่ง

- ควรระวังบุคคลแปลกหน้าที่ติดตาม ถ้าพบพาหนะใดแล่นติดตามมาผิดสังเกตหรือสงสัยว่าอาจเป็นคนร้ายควรขับรถไปหาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใกล้ที่สุด อย่าหยุดหรือจอดรถเพื่อนำเงินออกจากรถเด็ดขาด

- เมื่อเกิดเหตุร้ายไม่ควรตามจับคนร้ายด้วยตนเอง แต่ควรพยายามจดจำรายละเอียดเกี่ยวกับคนร้ายให้ได้มากที่สุด พร้อมทั้งรักษาสถานที่เกิดเหตุ ไม่ให้ใครเข้าไปเกี่ยวข้องจนกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไปถึง

5. การป้องกันการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และทำร้ายร่างกายในอาคาร ตามอาคารต่าง ๆ แม้จะมียามเฝ้ารักษาการณ์ก็เชื่อว่า จะปลอดภัยสำหรับตัวท่าน เนื่องจากพื้นที่อาคารบางส่วนเข้าข่ายสนับสนุนให้คนร้ายก่อการได้โดยง่าย เช่น ในลิฟท์ ที่จอดรถเปลี่ยว หรือแม้แต่ในห้องพักตามโรงแรม ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยเบื้องต้น ควรปฏิบัติดังนี้

- หลีกเลี่ยงการใช้สถานที่ที่มีสภาพเปลี่ยว เหมาะสำหรับเปิดโอกาสให้คนร้ายชิงทรัพย์ได้ หรือหากจำเป็นก็ควรระมัดระวังเป็นพิเศษ

- สำหรับสุขภาพสตรีก็ควรหลีกเลี่ยงการเดินทางในที่เปลี่ยวมืดหรือลานจอดรถขนาดใหญ่ และถ้าจะใช้ลิฟท์ที่มีเพียงชายแปลกหน้าเท่านั้น ก็ควรหลีกเลี่ยงการใช้ลิฟท์นั้น

- เวลามีคนกดกริ่งเรียกตามห้องพักในโรงแรม ควรดูให้แน่ชัดเสียก่อนเปิดประตูทางช่อง ดูภายนอกซึ่งอยู่ที่ประตูและเวลาปิดประตูควรใส่กลอนประตูล็อกกุญแจ คล้องโซ่ประตูด้วย

6. การป้องกันการลอบวางระเบิดเหตุการณ์ที่ก่อความวุ่นวายไม่สงบในสังคมที่มักจะพบเห็นคือ การขู่ออบวางระเบิดตามสถานที่สำคัญทางราชการ หรือสถานที่ที่มีคนพลุกพล่านหรือบางทีอาจเป็นบ้านของท่านเองโดยที่สาเหตุนั้นอาจเกิดจากความขัดแย้งส่วนตัว ซึ่งเป็นเพียงการกลั่นแกล้งกันเท่านั้นเมื่อเกิดระเบิดย่อมมีความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นทางที่ดีควรมีการป้องกันไว้เสียแต่เนิ่น ๆ

- พาหนะที่จอดไว้ในบ้านหรือสำนักงานต้องล็อกประตูฝากระโปรงหลังและถึงน้ำมันเพื่อป้องกันการลอบวางระเบิด

- พบบุคคลที่มีพิรุณ พยายามจดจำรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลนั้นแล้วรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ทราบทันที ถ้าพบวัตถุน่าสงสัยหรือผิดสังเกต อย่าแตะต้อง เปิดดู หรือทำให้กระทบกระเทือนด้วยการยกหรือเขย่า ควรรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที และอย่าทำให้คนอื่นรอบข้าง เกิดความตื่นตกใจจนโกลาหล ควรให้ประชาชนออกจากพื้นที่โดยสงบ ถ้าเป็นไปได้ควรนำยางรถยนต์มาล้อมวัตถุที่ต้องสงสัยนั้น อย่าพยายามใช้เครื่องมือสื่อสารหรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าใกล้วัตถุต้องสงสัย

- เมื่อเกิดระเบิดขึ้น อย่าเข้าไปในที่ที่เกิดเหตุ ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของตำรวจและประชาชนควรให้ความร่วมมือโดยไม่เข้าไปมุงซึ่งทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจยากยิ่งขึ้น

7. การป้องกันการตมตุ่น การหลอกหลวงตมตุ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ มักพบเห็นอยู่เสมอในสังคม เพราะมิจฉาชีพจะพยายามใช้ทุกวิถีทาง เพื่อล่อให้ท่านหลงเชื่อจนเสียทรัพย์สินให้แก่คนเหล่านี้ได้อย่างง่ายดาย หลักสำคัญ ของการป้องกันการตมตุ่นไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม คือ "อย่าหลงเชื่อคนแปลกหน้า" และ "อย่าโลภมากจนเกินไป" ซึ่งมิจฉาชีพมักจะใช้เงินทองจำนวนมาก หลอกล่อเหยื่อเสมอ ดังนั้นท่านควรตระหนักให้ดีในข้อนี้พร้อมทั้งพยายามพิจารณาด้วยเหตุผลก่อนที่จะปักใจเชื่อกับสิ่งใด และทุกครั้งที่พบการกระทำเข้าข่ายหลอกหลวงตมตุ่น ก็ควรจดจำรายละเอียดของมิจฉาชีพแล้วนำไปแจ้งต่อตำรวจทันที

8. การป้องกันการหลอกลวงโดยการจัดหางาน ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่จะต้องพึ่ง การส่งออกสินค้าเงินตราเข้าสู่ประเทศ "การส่ง ออกแรงงาน" ก็เป็นอีกหนทางหนึ่งที่หลายฝ่าย ต่างเล็งเห็นว่าสามารถช่วยจุดเศรษฐกิจไม่ให้ตกลงเหวเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดหางานต่างประเทศ ให้กับคนไทยจึงมีมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยผ่านบริษัทนายหน้าหรือแม่แต่งงานภายในประเทศก็เช่นกันที่มี บริษัทจัดหางานมากมายต่างเสนอช่องทางทำกินให้แก่ประชาชน หากประชาชนรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แล้วยอมตกเป็นเหยื่อของบริษัทเถื่อนที่คอยหลอกลวงได้ เพราะฉะนั้นควรปฏิบัติ ดังนี้

- อย่าหลงเชื่อคนง่าย ควรตรวจสอบหรือสอบถามจากผู้รู้ที่สามารถให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้

- ไม่ควรจ่ายเงินแก่นายหน้าล่วงหน้า หากจำเป็นควรทำหนังสือสัญญาโดยทำต่อเจ้าหน้าที่พนักงานหรือมีคนค้ำประกันเป็นหลักฐาน

- เมื่อเกิดความสงสัยว่าอาจถูกหลอกลวงควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที นอกจากนี้ท่านสามารถติดต่อกับกรมการจัดหางานซึ่งมีหน้าที่ในการจัดหางานให้กับประชาชนรวมทั้งให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ อย่างครอบคลุมและกว้างขวางที่สุด หากมีข้อสงสัยหรือปัญหาท่านควรปรึกษากับสำนักงานจัดหางานในพื้นที่ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่จะคอยบริการท่านในเรื่องดังกล่าว

9. การป้องกันการล่อลวงหญิง หญิงทั้งหลายพึงระวังอาชญากรรมใกล้ตัวที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นควรปฏิบัติตนดังนี้

- ไม่ควรเดินทางไปไหนเพียงลำพังและในเวลากลางคืน อย่าเชื่อคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน และอย่าหลงเชื่อเพราะเห็นแก่หน้าที่การงานหรือรายได้

- ไม่ควรไปไหนมาไหนกับชายแปลกหน้า และอย่าคิดว่าผู้ที่แต่งตัวสุภาพ ดูมีฐานะ จะไม่ใช่คนร้าย อย่าดื่มสุราหรือของมีเมาทุกชนิด

- การไปรอรถโดยสาร ไม่ควรพูดคุยกับคนแปลกหน้า

- ควรอบรมลูกหลานหรือญาติพี่น้องให้รู้ทันเล่ห์เหลี่ยมของคนร้าย พร้อมทั้งช่วยสอดส่องดูแลเป็นหูเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่

10. การป้องกันการจับเรียกค่าไถ่ มักจะเกิดขึ้นกับเด็กที่เป็นบุตรหลานของท่าน ดังนั้นควรปฏิบัติดังนี้

- อย่าปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพัง พร้อมทั้งอบรมลูกหลานอย่าให้เชื่อคนแปลกหน้า และอย่าไปไหนกับคนแปลกหน้าโดยเด็ดขาด ถึงแม้จะอ้างว่าพ่อแม่ให้มารับก็ตาม อบรมเด็ก, อย่าให้รับของหรืออาหารและเครื่องดื่มจากคนแปลกหน้า

- การรับคนเลี้ยงดูเด็ก ควรทำประวัติ ถ่ายรูปเก็บไว้ และควรเป็นบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อนจนไว้วางใจได้

- เมื่อมีเหตุสงสัยให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยเร็วที่สุด และพยายามจดจำรายละเอียดของคนร้าย ยานพาหนะ อาวุธ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

11. การป้องกันการข่มขืนกระทำชำเรา เรื่องนี้ถือเป็นภัยมืดต่อผู้หญิงที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาใครเลยจะรู้ว่าบนถนนที่ทอดยาวนั้นจะแฝงภัยร้ายอันน่าสะพรึงกลัวเพียงใด สตรีเพศทั้งหลายจึงควรระวังไว้เสมอว่า

- ไม่ควรเดินทางคนเดียวโดยลำพังตามตรอกซอกซอยที่เปลี่ยวมืด ควรหาเพื่อนร่วมเดินทางไปด้วย อย่าแต่งตัวโป้หรือโชว์สัดส่วนมากเกินไป ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดการข่มขืนกระทำชำเราหรืออนาจารขึ้นได้ พยายามหลีกเลี่ยงงานสังสรรค์กลางคืนต่าง ๆ นอกจากจะมีคนสนิทหรือญาติคอยรับส่ง

- ไม่ควรขึ้นรถยนต์หรือจักรยานยนต์เมื่อมีคนแปลกหน้าชวนให้ขึ้น

- เมื่อมีคนมาตีสนิททำนองเคยรู้จักกันมาก่อนทั้ง ๆ ที่ท่านไม่เคยรู้จัก ก็ควรหลีกเลี่ยงบุคคลเช่นนี้ ถ้าเป็นไปได้ให้ร้องขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่อยู่ใกล้เคียง

- เมื่อมีความจำเป็นต้องออกนอกบ้านในตอนกลางคืน ควรบอกให้ทางบ้านทราบว่าจะไปไหน ไปพบใคร อย่างไร และกลับเมื่อไร และควรพกบัตรประจำตัวประชาชนทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน

12. การป้องกันการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ รถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูง จึงเป็นที่หมายปองของคนร้าย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญข้อนี้เป็นอย่างดี จึงแนะนำวิธีการป้องกันการข่มขืน และรถจักรยานยนต์จากการถูกโจรกรรม ดังนี้

- เมื่อซื้อรถใหม่ รถใหม่เป็นรถที่คนร้ายสามารถนำไปขายได้ง่ายและมีราคาสูงเพื่อความปลอดภัยท่านควรจอดรถในสถานที่ที่มีคนดูแลและติดตั้งอุปกรณ์กันขโมย

- เมื่อต้องการซื้อรถมือสอง ก่อนจะตกลงซื้อควรขอหมายเลขเครื่อง หมายเลขตัวถัง และหมายเลขทะเบียนรถมาตรวจสอบกับหน่วยทะเบียนยานพาหนะที่รถคันนั้นมีทะเบียนอยู่ และควรเปลี่ยนกุญแจประตู กุญแจเครื่องยนต์ใหม่ เพราะกุญแจเดิมอาจอยู่ในมือคนร้ายจะโดยวิธีใดก็ตาม และตรวจสอบความถูกต้องของสมุดคู่มือจดทะเบียนรถด้วย

- การนำรถไปจอดในสถานที่ต่าง ๆ ท่านควรจอดรถไว้ไม่ให้อยู่ห่างสายตาและควรมีคนเฝ้าดูแล ทุกครั้งที่จะจอดรถต้องล็อกประตู ปิดกระจกให้เรียบร้อย เปิดสวิทช์ป้องกันขโมย

ไว้ทุกครั้ง ไม่ควรจอดรถในที่ลับตาคนหรือข้างคี่น สำหรับการจอดรถในบ้านหรือใกล้บ้าน ควรจอดรถในบริเวณที่มีแสงสว่างเห็นได้ชัด ถ้าเป็นนอกบ้านควรทำรั้วรอบขอบชิดหรือทำโรงไว้เก็บรักษา และสำหรับการนำรถไปจอดเพื่อล้างอัดฉีดทุกครั้งก็ควรดูแลด้วยตนเอง หรือไม่ก็ควรนำรถไปล้างอัดฉีดที่สถานบริการที่ท่านคุ้นเคยและไว้วางใจได้

- การนำรถไปซ่อมแซมแก้ไข เนื่องจากช่างซ่อมเครื่องยนต์ เคาะ ฟันสี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถชำนาญในกลไกของรถเป็นอย่างดี และอาจเป็นหนึ่งในแก๊งของคนร้ายได้ ฉะนั้นการจะนำรถไปซ่อมควรเป็นสถานบริการที่ท่านมีความสนิทสนมคุ้นเคยและไว้วางใจได้ หรือคอยควบคุมการซ่อมโดยตลอด

- การใช้กุญแจ รถบางชนิดใช้กุญแจรถชนิดเดียวกันกับเปิดประตูเครื่องยนต์ เปิดลิ้นชักและฝาน้ำมัน ฉะนั้นเมื่อฝาน้ำมันหายอาจเป็นไปได้ว่าคนร้ายได้นำไปเพื่อทำแบบสร้างกุญแจปลอมสำหรับนำมาใช้โจรกรรมรถของท่าน ดังนั้นท่านควรรีบเปลี่ยนกุญแจเสียใหม่ โดยใช้กุญแจที่ใช้ได้เฉพาะแห่งเท่านั้น และเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ

- ความระมัดระวังในการใช้อุปกรณ์ ป้องกันการโจรกรรม ควรเก็บความลับเกี่ยวกับกลไกต่าง ๆ และกระทำอย่างมิดชิดลับตาผู้อื่น โดยเฉพาะเมื่อจอดรถแล้ว เวลาจะใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อาจมีคนร้ายคอยสังเกตสถานที่ตั้ง รูปแบบและวิธีการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว

- ตำหนิรูปพรรณยานพาหนะ ท่านควรทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับรถโดยละเอียด เช่น หมายเลขประจำตัวถังรถ หมายเลขประจำเครื่องยนต์ เลขทะเบียนและลักษณะพิเศษอื่น ๆ หรือหากรถท่านไม่มีลักษณะพิเศษก็ควรทำขึ้นมาโดยที่ไม่มีผู้ใดรู้นอกจากตัวท่านเอง และต้องเป็นลักษณะพิเศษที่สังเกตได้ง่าย โดยจดรายละเอียดหรือถ่ายภาพไว้

- การถูกติดตามขณะขับรถ เมื่อสังเกตว่ามีผู้ขับรถติดตามมา พึงสังวรไว้ว่าผู้ที่ติดตามอาจกำลังหาช่องทางโจรกรรมรถของท่าน ควรแจ้งตำรวจที่อยู่บริเวณใกล้เคียงให้ทราบ และไม่ควรรับคนแปลกหน้าขึ้นรถในที่เปลี่ยว

13. การป้องกันการชิงทรัพย์ในร้านเสริมสวย คลินิก

- จัดให้มีพนักงานคอยเปิดประตูทางเข้าด้านหน้า รอรับลูกค้าและคอยสังเกตการณ์ หากพบพิรุธจากผู้มาติดต่อคนใดซึ่งสงสัยว่าจะเป็นคนร้ายจะได้รับแจ้งตำรวจหรือจดจำตำหนิรูปพรรณไว้สกัดจับติดตามตัวต่อไปได้

- แนะนำลูกค้าผู้มารับบริการ ไม่ควรสวมใส่ทรัพย์สินที่มีค่าติดตัวมาด้วย

- กรณีใกล้เวลาจะปิดการให้บริการ หรือเหลือลูกค้าอยู่จำนวนน้อย ควรจะปิดประตูด้านหน้า จะเปิดรับต่อเมื่อตรวจสอบแน่ใจแล้ว เพราะคนร้ายมักฉวยโอกาสช่วงนี้กระทำการ

- ติดตั้งกริ่งหรือไซเรนสัญญาณเตือนภัยไว้ที่ด้านหน้าร้าน โดยชุกซ่อนสวิทช์เปิดปิดเอาไว้อย่างน้อย 2 จุด หากเกิดเหตุร้ายจะได้กดสวิทช์แจ้งเหตุให้บุคคลภายนอกได้ทราบ เพื่อช่วยกันสกัดติดตามและแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที

ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอันจะเป็นส่วนสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้สังคม มีความเป็นระเบียบและความสงบเรียบร้อยสำหรับในประเทศไทยนั้น แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะได้ตระหนักถึงวัตถุประสงค์หรือภารกิจดังกล่าวแต่การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือภารกิจนั้นก็ยังไม่สำเร็จผลเท่าที่ควรเพราะสภาพปัญหาในกระบวนการยุติธรรมเป็นปัญหาของกระบวนการมีใช้ปัญหาขององค์กร ซึ่งอาจแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ พบปัญหาการรวมศูนย์อำนาจในการบริหาร ทำให้ถูกแทรกแซงจากอำนาจและอิทธิพลต่าง ๆ ได้โดยง่าย มีสายการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไป มีภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของตำรวจอยู่มาก ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานมีน้อยกว่าสภาพความเป็นจริง และที่มีอยู่ก็จะมีสภาพที่ไม่สมบูรณ์นักและไม่ทันสมัย

2. ด้านการบริหารงานบุคคลและวิชาชีพตำรวจ พบปัญหาการละเลยการใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล มีการวิ่งเต้นใช้เส้นสายในการเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง จนเป็นที่มาของการทุจริตประพฤติมิชอบ การสรรหาและผลิตบุคลากรยังไม่สอดคล้องกับลักษณะของวิชาชีพและสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรและเพิ่มทักษะความชำนาญยังมีน้อยเกินไปและไม่ทั่วถึง ที่สำคัญยังมีปัญหาสวัสดิการและค่าตอบแทนตำรวจถึงไม่มีเส้นทางความก้าวหน้าที่ชัดเจน โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

3. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและกลไกในการตรวจสอบ พบปัญหาองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ไม่ได้สะท้อนการเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง และไม่มีองค์กรตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจที่เป็นอิสระไม่ขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4. ด้านเกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชา พบปัญหาว่าผู้บังคับบัญชาไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของสายงานสายตรวจ เป็นเหตุให้ผู้บังคับบัญชานำกฎระเบียบมาบังคับใช้กับพนักงานสายตรวจมากเกินไป

5. ด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสายตรวจ ทำให้พนักงานสายตรวจต้องจัดซื้อ อุปกรณ์ เครื่องมือมาใช้ในการสายตรวจเอง รวมทั้งต้องแบกภาระค่าใช้จ่ายในการทำงาน สายตรวจเป็นประจำทุกเดือน

2. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่

ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์

1. เกาะรัตนโกสินทร์

ประวัติความเป็นมา

พื้นที่ตั้งเกาะรัตนโกสินทร์ ในอดีตคือตำบลบางกอกซึ่งมีพื้นที่ทั้งฝั่งกรุงเทพมหานคร และฝั่งธนบุรีรวมเป็นแผ่นดินผืนเดียวกันมาก่อน เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชนมานานแล้ว ชุมชนนี้ เจริญเติบโตและหนาแน่นขึ้นเป็นลำดับ พร้อม ๆ กับความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักร กรุงศรีอยุธยา นับแต่สมัยพระเจ้าอู่ทองทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมื่อ พ.ศ. 1893 ชุมชนเมืองบางกอกนี้เจริญเติบโตขึ้นเนื่องจากเป็นเมืองที่อยู่ถัดมาจากเมืองพระประแดงซึ่งเป็น เมืองด่านสำคัญที่รักษาพื้นที่บริเวณปากอ่าวไทย

แต่เดิมนั้นแม่น้ำเจ้าพระยามีลักษณะแคบแค้วมากซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการติดต่อ ค้าขาย จึงเป็นเหตุให้พระมหากษัตริย์หลายพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองลัดขึ้นหลายช่วง เพื่อลดระยะทางการเดินเรือจากทะเลไปสู่กรุงศรีอยุธยา โดยเฉพาะในสมัยพระไชยราชาธิราชได้มีการ ขุดคลองลัดบางกอกขึ้นจากคลองบางกอกน้อยถึงคลองบางกอกใหญ่ คือ บริเวณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ข้างพระบรมมหาราชวังถึงท่าเตียนในปัจจุบัน เป็นสาเหตุ ให้แม่น้ำเปลี่ยนทิศทางจนคลองลัดขยายตัวกว้างออกกลายเป็นแม่น้ำ ส่วนเส้นทางแม่น้ำเดิมกลับ แคบลงและตื้นเขินจนเปลี่ยนสภาพกลายเป็นคลองบางกอกน้อยและคลองบางกอกใหญ่ในเวลา ต่อมา ส่งผลให้สภาพพื้นที่บริเวณนี้เปลี่ยนจากแผ่นดินผืนเดียวกันแยกออกเป็น 2 ผืน โดยมีแม่น้ำ เจ้าพระยาผ่ากลางดังปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่บนแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบในลักษณะเกาะ คือ มีขอบเขตอยู่ภายในพื้นที่ระหว่าง แม่น้ำเจ้าพระยาทางตะวันตกกับคลองหลอด หรือคลองคูเมืองเดิมทางตะวันออก เกาะรัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

เกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน คือ บริเวณที่มีอาณาเขตล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) มีพื้นที่ประมาณ 1.8 ตารางกิโลเมตรหรือ 1,125 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

เกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก คือ บริเวณที่มีอาณาเขต ล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองรอบกรุง(คลองบางลำพู-คลองโอ่งอ่าง) มีพื้นที่ประมาณ 2.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,438 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงชนะสงคราม แขวงบวรนิเวศ แขวงสำราญราษฎร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงวัดราชบพิธ แขวงตลาดยอด และแขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ด้านประชากร

ที่อยู่อาศัยบนเกาะรัตนโกสินทร์ ปรากฏตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

แขวง	ชาย	หญิง	รวม
พระบรมมหาราชวัง	3,214	2,246	5,450
ชนะสงคราม	1,181	1,268	2,445
บวรนิเวศ	2,947	3,727	6,674
สำราญราษฎร์	2,091	2,156	4,247
ศาลเจ้าพ่อเสือ	1,723	2,187	3,910
เสาชิงช้า	1,428	1,579	3,007
วัดราชบพิธ	1,860	2,224	4,084
ตลาดยอด	1,527	1,961	3,486
วังบูรพาภิรมย์	6,710	6,533	13,243
รวม	22,681	23,881	46,546

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกาะรัตนโกสินทร์

2. สถิติการเกิดอาชญากรรมบนเกาะรัตนโกสินทร์

สถิติการเกิดอาชญากรรมบนเกาะรัตนโกสินทร์นั้น มีสถิติเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ดังที่ปรากฏในรายงานผลการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ ตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2

รายงานผลการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของ สน.พระราชวัง
สน.นางเลิ้ง สน.ชนะสงคราม และสน.สำราญราษฎร์ ปี 2548-2549

ประเภท ความผิด	1 มกราคม-31 ธันวาคม 2548			1 มกราคม -31 ธันวาคม 2549		คดีค้างเก่า ปี 2549 1 มกราคม -31 ธันวาคม 2549				
						คดีค้างเก่า			รวมจับ	
	รับ แจ้ง	จับ	ผู้ต้องหา (คน)	รับ แจ้ง	จับ	ผู้ต้องหา (คน)	จับ (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)	จับ (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)
1. คดีอุกฉกรรจ์ สะเทือนขวัญ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่น โดยเจตนา วางเพลิง ปล้น ทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาเรียกค่าไถ่	70	30	41	49	24	40	11	12	37	54

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทความผิด	1 มกราคม-31 ธันวาคม 2548			1 มกราคม-31 ธันวาคม 2549		คดีค้างเก่า ปี 25491 มกราคม-31 ธันวาคม 2549				
						คดีค้างเก่า			รวมจับ	
	รับแจ้ง	จับ	ผู้ต้องหา (คน)	รับแจ้ง	จับ	ผู้ต้องหา (คน)	จับ (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)	จับ (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ได้แก่ ฆ่า ผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่า ผู้อื่นโดยไม่เจตนา ทำให้ตายโดย ประมาท พยายาม ฆ่า ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา	317	86	112	240	88	113	54	60	142	185
3. คดีประทุษร้าย ต่อทรัพย์ ได้แก่ ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ชิงราวทรัพย์ ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ รับของโจร	882	211	242	814	192	221	106	108	298	329

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทความผิด	1 มกราคม-31 ธันวาคม 2548			1 มกราคม -31 ธันวาคม 2549		คดีค้างเก่า ปี 25491 มกราคม -31 ธันวาคม 2549				
						คดีค้างเก่า			รวมจับ	
	รับ แจ้ง	จับ	ผู้ต้องหา (คน)	รับแจ้ง	จับ	ผู้ต้องหา (คน)	จับ (คดี)	ผู้ต้อง หา (คน)	จับ (คดี)	ผู้ต้อง หา (คน)
4. คดีที่น่าสนใจ ได้แก่ ใจกรรม รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ลักทรัพย์ใน เคหสถาน ข้อโกง ยักยอก	393	26	27	453	20	24	52	56	72	80
5. คดีที่รัฐเป็น ผู้เสียหาย ได้แก่ อาชญากรรมดา อาชญากรรม การพนัน สลากกิน รวม ยาเสพติด ค้าประเวณี สถาน บริการ ความผิด เกี่ยวกับวัตถุลามก	5,191	5,188	6,020	7,512	7,511	8,285	-	-	7,511	8,285

3. สถานีตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์

สถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่

1. สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง
2. สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
3. สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม
4. สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์

4. รูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

รูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

1. แนวความคิดเรื่องบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

โดยทั่วไปภารกิจหลักของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และปราบปรามผู้กระทำความผิดทางอาญา อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่หลัก ซึ่งตำรวจทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติ แต่ระบบการทำงานของตำรวจแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพทางการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเป็นมาของประเทศนั้น ๆ

ในต่างประเทศบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่หลัก คือ การรับใช้พลมณฑุชย์ ปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน ป้องกันผู้ที่ไม่ใช่พลมณฑุชย์ให้เป็นการฉ้อโกง ป้องกันผู้ก่อเหตุร้ายให้รอดพ้นจากการกดขี่ข่มเหง ต่อด้านการรุนแรงและการก่อความไม่สงบทั้งปวง พิทักษ์สิทธิตามรัฐธรรมนูญของประชาชนในด้านสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรม (ประเสริฐ บุญรินทร์ และ จรุง ศรีสมบัติ, 2523)

ส่วนในประเทศอังกฤษ ได้กำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจพอสรุปสาระสำคัญว่า ตำรวจมีหน้าที่ต้องรักษากฎหมายและระเบียบคำสั่ง เพื่อป้องกันบุคคลและทรัพย์สิน ป้องกันอาชญากรรม ปราบปรามอาชญากรรม ควบคุมการจราจร และปัญหาการจราจรในท้องถิ่น ต้องช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอและจะต้องช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน เป็นต้น

2. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบสายตรวจ

การตรวจท้องที่โดยตำรวจสายตรวจ คือ วิธีการด้านหนึ่งของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานจะมีอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อทำการลาดตระเวนสังเกตการณ์ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตท้องที่ ระวังเหตุร้าย ตลอดจนการจับกุมบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย นอกจากนี้ตำรวจสายตรวจยังช่วยงานของพนักงานสอบสวน เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ คือ บุคคลแรกที่สามารถเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุได้ก่อนผู้อื่น ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างมากหากว่าประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจไม่เป็นผลหรือต่ำลง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมก็จะล้มเหลวลงไปด้วย ซ้ำยังอาจโยงไปจนทำให้ประชาชนขาดความมั่นใจต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองในสังคม

3. ระบบการจัดสายตรวจท้องที่

โดยวัตถุประสงค์ของสายตรวจในการตรวจท้องที่นั้น มิได้มีการกำหนดไว้แน่นอน แต่จากพื้นฐานการปฏิบัติทั่วไป พอกล่าวได้ว่าตำรวจสายตรวจมีวัตถุประสงค์นั้นมิดังต่อไปนี้ (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2538, น. 14)

1. เพื่อป้องกันอาชญากรรม
2. เพื่อปราบปรามอาชญากรรม
3. เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม
4. เพื่อลาดตระเวนสังเกตการณ์
5. เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในขณะที่ออกตรวจท้องที่
6. เพื่อป้องกันรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุก่อนพนักงานสอบสวน จะไปถึง
7. เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือเหตุฉุกเฉิน
8. เพื่อสังเกตความเคลื่อนไหวของประชาชน
9. เพื่อช่วยสอบสวนของพนักงานสอบสวน

จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีความสำคัญมาก ซึ่งถ้าชุมชนหนาแน่นมีความหลากหลายมากเท่าใด ยิ่งต้องการตำรวจสายตรวจเข้าไปคุ้มครองป้องกันคนในสังคมนั้นมากขึ้น และแผนกสายตรวจเป็นแผนกเดียวของตำรวจที่มีความจำเป็นต้องทำงานตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ และการทำงานนั้นต้องเข้าไปทำงานคลุกคลีอยู่กับประชาชนตลอดเวลา ทำให้ตำรวจสายตรวจผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ในสายตรวจ ซึ่งต้อง

คุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคมจากปัญหาอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น

สำหรับระบบสายตรวจในกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ทางสถานีตำรวจนครบาลได้กำหนดโครงสร้างมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับระบบสายตรวจโดยมีรายละเอียดของโครงสร้างมาตรการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ระบบสายตรวจ สายตรวจถือว่าเป็นระบบป้องกันอาชญากรรมแรกที่ได้ถูกกำหนดขึ้นมา ทั้งนี้ โดยตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่าตัดโอกาสการทำความผิดของคนร้าย และเพื่อสร้างความอุ่นใจให้กับประชาชนที่พบเห็น การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีมากเท่าใดก็จะเป็นผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดีขึ้นเท่านั้น ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจึงต้องออกปฏิบัติในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายตลอดเวลา มีการตรวจลาดตระเวนท้องที่อย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ยังมีสายตรวจประเภทอื่น ๆ อีก ที่ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องที่ เช่น สายตรวจสุนัข สายตรวจนอกเครื่องแบบที่จะทำงานประสานกับตำรวจในเครื่องแบบ ซึ่งสายตรวจประเภทนี้จะจัดขึ้นเฉพาะกิจบางครั้ง กรณีเป็นช่วงระดมป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หรือการจัดตั้งจุดตรวจค้นบุคคลหรือยานพาหนะ ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง

2. ระบบตุ๋ยาม ตุ๋ยามในที่นี้อาจจะเปรียบเสมือนเป็นสถานีตำรวจขนาดเล็กย่อย ซึ่งบรรจุเจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งถึงสองคนอยู่ประจำตลอดเวลา ระบบตุ๋ยามตั้งอยู่บนแนวคิดที่ต้องการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนลงไปให้ถึงชุมชน ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ และให้ตำรวจประจำตุ๋ยามซึ่งกระจายอยู่ทั่วกรุงเทพมหานคร

3. ระบบด้านตรวจค้น เนื่องจากระบบการคมนาคมได้พัฒนาไปอย่างมาก เส้นทางคมนาคมเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็เป็นสาเหตุให้อาชญากรสามารถหลบหนีการจับกุมได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบของการตรวจค้นอย่างเป็นระบบมีการประสานการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง และมีลักษณะการปฏิบัติปลีกย่อยแตกต่างกันไป ซึ่งพอจำแนกได้ คือ

1. จุดสกัดจับ มีหน้าที่สกัดจับกุมคนร้ายที่ได้ก่อเหตุอาชญากรรมต่าง ๆ แล้วหลบหนีทั้งนี้โดยได้รับแจ้งเหตุจากศูนย์วิทยุ จุดสกัดจับแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะย่อย คือ

ก. จุดสกัดจับถาวร จุดสกัดเหล่านี้จะตั้งอยู่บริเวณเขตติดต่อบนนอก กรุงเทพมหานคร เป็นจุดสกัดถาวรที่มีที่พักอาศัยและมีวิทยุรับส่ง ตลอดจนอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องอยู่ประจำตลอดเวลา

ข. จุดสกัดชั่วคราวหรือจุดกั้วสกัด เป็นจุดสกัดที่ประกอบตัวกันขึ้นตามแผนควบคุมเส้นทางหลบหนีของคนร้ายเมื่อได้รับแจ้งเหตุ เป็นการประกอบตัวขึ้นเพื่อสกัดตามเส้นทางที่คาดว่าคนร้ายจะหลบหนี จุดสกัดชั่วคราวนี้จะสลายตัวเมื่อคนร้ายถูกจับกุมได้ หรือเมื่อคนร้ายเปลี่ยนเส้นทางหรือหลบหนีไปได้

2. จุดตรวจค้น เป็นจุดที่กำหนดขึ้นตามสถานการณ์หนึ่ง ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อมุ่งระงับยับยั้งและป้องกันการเกิดเหตุอาชญากรรม การพิจารณาตั้งจุดตรวจจะพิจารณาตั้ง ณ ชุมชนที่มีความอ่อนแอต่อการเกิดเหตุ หรือเป็นเส้นทางที่คนร้ายจะเข้าไปกระทำความผิดหรือเป็นที่ที่คนร้ายหลบหนี ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะให้จุดตรวจค้นนั้นมีประสิทธิผลหรือไม่ จะขึ้นอยู่กับจังหวะและช่วงเวลาในการตั้งจุดตรวจค้นเป็นสำคัญ

อนึ่ง จุดสกัดชั่วคราวกับจุดตรวจค้นมีความคล้ายคลึงกัน แต่ต่างกันตรงภารกิจ คือ จุดตรวจค้นเป็นการป้องกัน แต่จุดสกัดจะตรวจค้นเป็นการสกัดจับกุมผู้กระทำความผิด และระยะเวลาในการตั้งจุดตรวจค้นจะใช้เวลานานกว่าและต้องมีตำรวจสัญญาบัตรควบคุมเสมอ เนื่องจากจุดตรวจค้นเป็นการตั้งขึ้นเพื่อป้องกันอาชญากรรม ซึ่งบางครั้งต้องทำการตรวจค้นสามัญประชาชนธรรมดาด้วย

ประโยชน์ของการตรวจท้องที่

หลักการตรวจท้องที่ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นแนวทางที่ตำรวจสายตรวจจะต้องยึดถือ และปฏิบัติในการออกตรวจพื้นที่ในเขตท้องที่รับผิดชอบ นอกจากนี้แล้วการตรวจท้องที่ยังก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. ป้องกันการเกิดเหตุร้ายและการเกิดอาชญากรรม
2. ตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดของคนร้ายตั้งแต่ต้น
3. เกิดผลทางด้านจิตวิทยา ทำให้ประชาชนอุ่นใจ เชื่อมั่นในสวัสดิภาพความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
4. หาข่าว ร่องรอย เบาะแส ทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุหรือหลังเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นแล้ว
5. เป็นโอกาสที่จะปฏิบัติงานด้านชุมชนสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และร่วมมือกันกับประชาชน

การทำงานสายตรวจ คือ งานที่ตำรวจต้องเข้าไปหาประชาชนในทุก ๆ ชุมชนของพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เข้าไปทั้งในยามปกติ เกือบไม่ปกติ ไม่ปกติ และเมื่อได้เกิดเหตุการณ์ไม่ปกติผ่านและผ่านไปแล้ว ตำรวจออกตรวจพื้นที่ในช่วงโอกาสนี้จะทำให้เกิดผลโยชน์ส่วนรวมเป็นประโยชน์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

จากประโยชน์ของการป้องกันและตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นเมื่อตำรวจเข้าปฏิบัติงาน เช่น คนหรือกลุ่มคนที่กำลังคุมเชิงกันเพื่อที่จะทำร้ายกัน คนร้ายที่ใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น จะมีผลต่อการหยุดยั้งพฤติกรรมนั้น ๆ ไม่ให้ดำเนินไปจนสำเร็จได้ แม้ว่าการหยุดยั้งพฤติกรรมจะมีผลเป็นการถาวรหรือหยุดยั้งได้เพียงชั่วคราว ความแตกต่างนี้จะขึ้นกับปัจจัยสำคัญบางประการ เช่น สถานการณ์ ชนิดของเรื่องราวที่เกิดขึ้น และอุปนิสัยของตัวบุคคลผู้จะก่อเรื่อง

ในการจัดระบบสายตรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นไป ดังนี้ (กรมตำรวจ, 2536, น. 7)

1. สายตรวจรถยนต์ มีรถยนต์เป็นยานพาหนะ สามารถตรวจได้ระยะทางไกลและบรรทุกำลังตำรวจได้จำนวนมาก เน้นการตรวจพื้นที่เป็นถนนและมีขีดความสามารถในการตรวจพื้นที่ที่กว้างแม้ว่าจะเป็นฤดูฝนก็ตาม ชิดจำกัดของสายตรวจรถยนต์ ได้แก่ ออกตรวจในเส้นทางแคบ เช่น ตรอก ซอก เล็ก ๆ และปัญหาสภาพการจราจรติดขัด

2. สายตรวจรถจักรยานยนต์ มีรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ สายตรวจประเภทนี้มีความว่องไว รวดเร็วในการปฏิบัติงาน เพราะสามารถเข้าไปในพื้นที่แคบ ๆ เช่น ตรอก ซอก ซอย ซึ่งรถยนต์ไม่สามารถเข้าไปได้ การตรวจได้ระยะทางไกลเท่ากับรถยนต์และประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงกว่า อย่างไรก็ตามขีดจำกัด คือ ไม่สามารถออกตรวจได้สะดวก หากมีฝนตกและอาจประสบอุบัติเหตุทางการจราจรได้ง่าย

3. สายตรวจเดินเท้า หรือ กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวนในเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยการเดิน ไม่มียานพาหนะแต่อย่างใด การจัดสายตรวจประเภทนี้มักจัดในพื้นที่ที่เป็นเรือนแถวเรือนหรือเป็นทางแคบ ซึ่งยานพาหนะไม่สามารถเข้าถึงได้ สถานที่ที่มีการตรวจการจราจรคับคั่งเป็นแหล่งชุมชน หรือศูนย์การค้า การจัดสายตรวจประเภทนี้อาจจัดเป็นชุดชุดละ 2-3 คน เดินไปมาเพื่อให้ประชาชนพบเห็นเน้นการตรวจพื้นที่ แต่มีขีดจำกัด คือ จะต้องมีการตรวจไม่มากเกินไป

4. สายตรวจจักรยาน เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ได้วิวัฒนาการมาจากสายตรวจเดินเท้า มีข้อดีคือ ประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ค่อยมีเสียงดัง ไม่ทำให้อาชญากรรู้ตัวหลบหนีไปเสียก่อน

สายตรวจรถจักรยานมีความเร็วกว่าสายตรวจเดินเท้า สามารถบรรลุทุกอุปกรณ์สนับสนุนการตรวจ ได้หลายอย่างนิยมจัดให้มีการตรวจในพื้นที่ที่เป็นหมู่บ้านจัดสรร เนื่องจากมีความคล่องตัว ในการหยุดเมื่อเกิดความสงสัยสามารถประชาสัมพันธ์กับประชาชนได้ดี การเคลื่อนย้ายสามารถกระทำได้อย่างสะดวก

5. สายตรวจเรือยนต์ คือ เจ้าหน้าที่สายตรวจที่ออกตรวจท้องที่ในสภาพพื้นที่ที่เป็น ลำน้ำทั้งนี้สืบเนื่องมาจากพื้นที่ที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะเป็นน้ำ และไม่สามารถใช้สายตรวจ ประเภทอื่น ได้จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีสายตรวจประเภทนี้ขึ้นมา

6. สายตรวจตำรวจม้า คือ เจ้าหน้าที่สายตรวจที่ออกตรวจท้องที่โดยใช้ม้าเป็นพาหนะ เป็นสายตรวจที่ช่วยตรวจตราป้องกันอาชญากรรมในกรณีพื้นที่ที่ปฏิบัตินั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการ ใช้สายตรวจประเภทอื่น ๆ เพราะถูกจำกัดภูมิประเทศและทัศนวิสัยและกาลเวลาซึ่งไม่สามารถใช้สายตรวจประเภทอื่นได้ เช่น ในพื้นที่สวนจตุจักร สวนลุมพินี เป็นต้น

7. สายตรวจประเภทยามจุด คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ถูกจัดให้อยู่ประจำ บริเวณหรือสถานที่เพื่อรักษาการณ์ตามบริเวณหรือสถานที่สำคัญ ๆ และสถานที่ที่อาจเกิดอาชญากรรมได้ง่าย เช่น ตลาด สถานที่ราชการ ธนาคาร ร้านค้าทอง เป็นต้น

และสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีแนวทางในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่สายตรวจ โดยกำหนดโครงการไว้ ดังนี้ คือ

1. โครงการป้องกันอาชญากรรมในที่สาธารณะ
2. โครงการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย
3. โครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ
4. โครงการสายตรวจประชาชน
5. โครงการฝึกทบทวนประจำปีสายตรวจ ระดับ รองสารวัตร และชั้นประทวน
6. โครงการสัมมนาผู้ปฏิบัติงานสายตรวจระดับผู้บริหาร ระดับรองผู้กำกับการและสารวัตร
7. โครงการทดสอบสมรรถภาพร่างกายทุก ๆ 4 เดือน
8. โครงการฝึกผู้นำสายตรวจชั้นประทวน
9. โครงการดูงานระบบสายตรวจและการฝึกยิงต่างประเทศ
10. โครงการประกวดบุคคลากรป้องกันอาชญากรรมดีเด่นเพื่อรับรางวัล
11. โครงการพัฒนางานการข่าว และระบบข้อมูลอาชญากรรม
12. โครงการพัฒนาระบบงานสายตรวจ

13. โครงการชักซ้อมการแก้ไขปัญหา วิกฤตการณ์และการชักซ้อมแผนเผชิญเหตุ
14. โครงการฝึกสุนัขตำรวจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม
15. โครงการจัดทำห้องปฏิบัติการสายตรวจ และฐานข้อมูลอาชญากรรมที่สมบูรณ์
16. โครงการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการป้องกันอาชญากรรม
17. โครงการปรับเปลี่ยนอัตรากำลัง และเขตตรวจให้เหมาะสม
18. โครงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสายตรวจ
19. โครงการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นให้เพียงพอกับการทำงานฝ่ายป้องกันอาชญากรรม
20. โครงการประกันชีวิตสายตรวจ
21. โครงการตรวจสุขภาพสายตรวจประจำปี

5. รูปแบบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์

รูปแบบของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจบนเกาะรัตนโกสินทร์ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจแต่ละสถานีจะมีรูปแบบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่คล้ายกันแต่จะแตกต่างกันที่จำนวนเขตพื้นที่และจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ดังต่อไปนี้

1. สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง โดยในการตรวจได้จัดการแบ่งเขตการตรวจ ได้แบ่งเขตการตรวจเป็น 6 เขต แต่ในทางปฏิบัติได้แบ่งเขตการตรวจออกเป็น 3 เขต โดยรวมเขตการตรวจที่ 1 กับที่ 2 เป็นเขตการตรวจที่ 1 เขตการตรวจที่ 3 กับที่ 4 เป็นเขตการตรวจที่ 2 และเขตการตรวจที่ 5 กับเขตการตรวจที่ 6 เป็นเขตการตรวจที่ 3 โดยแต่ละเขตจะมีการติดตั้งตู้สี่แดง ซึ่งเป็นตู้สำหรับให้ตำรวจสายตรวจเข้าทำการตรวจเมื่อออกตรวจผ่านในพื้นที่ โดยหลักเกณฑ์ในการติดตั้งตู้จุดตรวจนี้ได้คำนึงถึงความหนาแน่นของประชากร สภาพชุมชน สภาพพื้นที่ รับผิดชอบ เส้นทางคมนาคม สถานภาพอาชญากรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสายตรวจกับเขตตรวจ ซึ่งแต่ละเขตจะมีการติดตั้งจำนวนตู้จุดตรวจไม่เท่ากัน โดยมีการจัดรูปแบบดังนี้ คือ

1. รถยนต์ 1 คัน ประกอบด้วยพลขับ 1 นาย และนายตำรวจหัวหน้าสายตรวจ 1 นาย ซึ่งเรียกว่าร้อยเวร 20 รวม 2 นาย ดูแลสนับสนุนสายตรวจรถจักรยานยนต์
2. รถจักรยานยนต์ 3 คัน กำลัง 2 นาย ต่อ 1 คัน รับผิดชอบการตรวจ 1 เขตต่อ 1 คัน รวม 3 เขต ต่อ 3 คัน

3. การแบ่งเขตการตรวจ จะใช้สายตรวจรถจักรยานยนต์ 1 คัน ต่อ 1 เขตการตรวจ

4. การจัดทำล้างสายตรวจแต่ละพลัดมี 8 นาย มีตำรวจชั้นสัญญาบัตรควบคุม

2. สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ในการตรวจได้จัดการแบ่งเขตการตรวจ ได้แบ่งเขตการตรวจเป็น 4 เขต โดยแต่ละเขตจะมีการติดตั้งตู้สี่แดงซึ่งเป็นผู้สำหรับให้ตำรวจสายตรวจเข้าทำการตรวจเมื่อออกตรวจผ่านในพื้นที่ โดยหลักเกณฑ์ในการติดตั้งตู้จุดตรวจนี้ได้คำนึงถึงความหนาแน่นของประชากร สภาพชุมชน สภาพพื้นที่รับผิดชอบ เส้นทางคมนาคม สถานภาพอาชญากรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสายตรวจกับเขตตรวจ ซึ่งแต่ละเขตจะมีการติดตั้งจำนวนตู้จุดตรวจไม่เท่ากัน โดยมีการจัดดังนี้ คือ

1. รถยนต์ 1 คัน ประกอบด้วย พลขับ 1 นาย และนายตำรวจหัวหน้าสายตรวจ 1 นาย ซึ่งเรียกว่าร้อยเวร 20 รวม 2 นาย ดูแลสนับสนุนสายตรวจรถจักรยานยนต์

2. รถจักรยานยนต์ 4 คัน กำล้าง 2 นาย ต่อ 1 คัน รับผิดชอบการตรวจ 1 เขตต่อ 1 คัน รวม 4 เขต ต่อ 4 คัน

3. การแบ่งเขตการตรวจ จะใช้สายตรวจรถจักรยานยนต์ 1 คัน ต่อ 1 เขตการตรวจ

4. การจัดทำล้างสายตรวจแต่ละพลัดมี 10 นาย มีตำรวจชั้นสัญญาบัตรควบคุม

3. สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม โดยในการตรวจได้จัดการแบ่งเขตการตรวจ ได้แบ่งเขตการตรวจเป็น 4 เขต โดยแต่ละเขตจะมีการติดตั้งตู้สี่แดงซึ่งเป็นผู้สำหรับให้ตำรวจสายตรวจเข้าทำการตรวจเมื่อออกตรวจผ่านในพื้นที่ โดยหลักเกณฑ์ในการติดตั้งตู้จุดตรวจนี้ได้คำนึงถึงความหนาแน่นของประชากร สภาพชุมชน สภาพพื้นที่รับผิดชอบ เส้นทางคมนาคม สถานภาพอาชญากรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสายตรวจกับเขตตรวจ ซึ่งแต่ละเขตจะมีการติดตั้งจำนวนตู้จุดตรวจไม่เท่ากัน

การจัดทำล้างสายตรวจได้จัดตามระบบสายตรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาล คือ

1. รถยนต์ 1 คัน ประกอบด้วย พลขับ 1 นาย และนายตำรวจหัวหน้าสายตรวจ 1 นาย ซึ่งเรียกว่าร้อยเวร 20 รวม 2 นาย ดูแลสนับสนุนสายตรวจรถจักรยานยนต์

2. รถจักรยานยนต์ 4 คัน กำล้าง 2 นาย ต่อ 1 คัน รับผิดชอบการตรวจ 1 เขตต่อ 1 คัน รวม 4 เขต ต่อ 4 คัน

3. การแบ่งเขตการตรวจ จะใช้สายตรวจรถจักรยานยนต์ 1 คัน ต่อ 1 เขตการตรวจ

4. การจัดทำล้างสายตรวจแต่ละพลัดมี 10 นาย มีตำรวจชั้นสัญญาบัตรควบคุม

4. สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ โดยในการตรวจได้จัดการแบ่งเขตการตรวจได้แบ่งเขตการตรวจเป็น 6 เขต แต่ในทางปฏิบัติได้แบ่งเขตการตรวจออกเป็น 3 เขต โดยรวมเขตการตรวจที่ 1 กับที่ 2 เป็นเขตการตรวจที่ 1 เขตการตรวจที่ 3 กับที่ 4 เป็นเขตการตรวจที่ 2 และเขตการตรวจที่ 5 กับเขตการตรวจที่ 6 เป็นเขตการตรวจที่ 3 โดยแต่ละเขตจะมีการติดตั้งตู้สี่แดง ซึ่งเป็นตู้สำหรับให้ตำรวจสายตรวจเข้าทำการตรวจเมื่อออกตรวจผ่านในพื้นที่ โดยหลักเกณฑ์ในการติดตั้งตู้จุดตรวจนี้ได้คำนึงถึง ความหนาแน่นของประชากร สภาพชุมชน สภาพพื้นที่ รับผิดชอบ เส้นทางคมนาคม สถานภาพอาชญากรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสายตรวจกับเขตตรวจ ซึ่งแต่ละเขตจะมีการติดตั้งจำนวนตู้จุดตรวจไม่เท่ากัน โดยมีการจัดรูปแบบดังนี้ คือ

1. รถยนต์ 1 คัน ประกอบด้วย พลขับ 1 นาย นายตำรวจหัวหน้าสายตรวจ 1 นาย ซึ่งเรียกว่าร้อยเวร 20 รวม 2 นาย ดูแลสนับสนุนสายตรวจรถจักรยานยนต์
2. รถจักรยานยนต์ 3 คัน กำลัง 2 นาย ต่อ 1 คัน รับผิดชอบการตรวจ 1 เขตต่อ 1 คัน รวม 3 เขต ต่อ 3 คัน
3. การแบ่งเขตการตรวจ จะใช้สายตรวจรถจักรยานยนต์ 1 คัน ต่อ 1 เขตการตรวจ
4. การจัดกำลังสายตรวจแต่ละพลัดมี 8 นายมีตำรวจชั้นสัญญาบัตรควบคุม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พบงานวิจัยที่สามารถเทียบเคียงกับเรื่องที่ได้ศึกษาได้ ดังนี้

1. สมเกษม จารักษ์ (2538, บทคัดย่อ) ทักษะของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจนครบาลบางรัก สรุปได้ว่า

ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลบางรักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม มีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจตรวจตราในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความอุ่นใจ โดยตรงกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจซึ่งเชื่อว่าการปรากฏตัวในเขตพื้นที่รับผิดชอบนั้นจะเป็นการช่วยลดอาชญากรรม ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งตรงกับแนวคิดในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ที่เชื่อว่าการปรากฏตัวของตำรวจบ่อย ๆ มีผลยับยั้งการที่จะประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด และประชาชนมีความพึงพอใจในพฤติกรรมของ

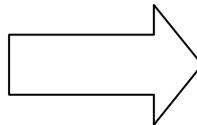
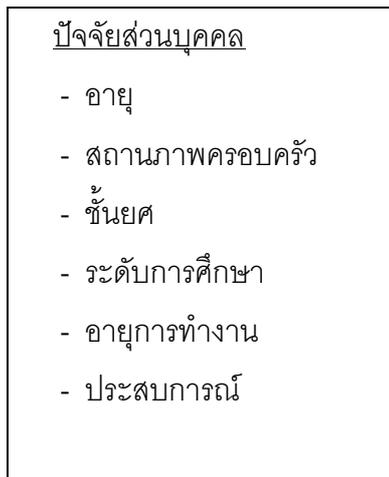
เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรมากกว่าชั้นประทวนในการปฏิบัติงาน และเห็นว่าหากประชาชนและทางตำรวจสายตรวจร่วมมือกันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ผลดียิ่งขึ้น

2. กฤษฎา ธีรพงษ์ (2546, บทคัดย่อ) ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจสายตรวจในเขตสถานีตำรวจนครบาลประเวศ สรุปได้ว่า

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ของสายตรวจส่วนใหญ่จะปฏิบัติภารกิจในระหว่างปฏิบัติภารกิจอื่น และมีเวลาพักผ่อนประจำวันและประจำเดือนไม่เพียงพอ ด้านกำลังพล ยานพาหนะ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และการปฏิบัติภารกิจ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านยานพาหนะซึ่งมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าหน่วยงานมีน้ำมันเชื้อเพลิงเพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่และหน่วยงานมียานพาหนะสำรองไว้คอยสับเปลี่ยนอย่างเพียงพออยู่ในระดับ ด้านประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ประชากรในการศึกษามีประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีประสิทธิภาพในการเข้าจับกุมหรือระงับเหตุทันทีที่พบการกระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะออกตรวจท้องที่มากที่สุดและส่วนใหญ่จะไม่ค่อยแนะนำและให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และจากบทสัมภาษณ์พบว่า มีปัญหาดังนี้ ด้านกำลังพลกล่าวคือมีจำนวนไม่เพียงพอและมีการปฏิบัติภารกิจด้านอื่น ๆ มากมาย ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ขาดงบประมาณ ยานพาหนะและที่พักอาศัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

